

Kallelse

Socialnämnden kallas till sammanträde

Tid: Torsdagen den 20 februari 2014 kl. 18.00

Plats: Sammanträdesrum Largen, plan I Alceahuset, Hackstavägen 22

(Sammanträdesrum Largen är reserverat för majoriteten kl. 17.00 och sammanträdesrum Losjön, plan I är reserverat för oppositionen kl. 17.00).

Övrig information:

Vänligen anmäl eventuellt förhinder till Linda Turula, linda.turula@osteraker.se

På uppdrag av ordförande Helena Jungenstam (M)

Linda Turula

Administrativ samordnare

Dagordning

1. Val av justerare samt tid och plats för justering
2. Fastställande av dagordning
3. Beredning (den 11 februari 2014)

Informationsärenden

4. Bemötandeundersökning 2013 – Carola Wiklund, utredare
5. Redovisning av synpunkter och klagomål Socialnämnden 2013-07-01 – 2013-12-31

Beslutsärenden

6. Socialnämndens verksamhetsplan 2014 (skickas ut senare per e-post)
7. Socialnämndens verksamhetsberättelse 2013
8. Riktlinjer gällande föreningsbidrag
9. Förlängning av missbrukspolicyn samt komplettering dopning (policyn skickas ut per e-post)
10. Medborgarförslag Socialnämnden

11. Individärenden

- 11.1 Övervägande vid placering enligt 6 kap 8 § SoL
- 11.2 Övervägande vid placering enligt 6 kap 8 § SoL
- 11.3 Övervägande vid placering enligt 6 kap 8 § SoL
- 11.4 Övervägande vid placering enligt 13 § LVU
- 11.5 Övervägande vid placering enligt 13 § LVU
- 11.6 Familjehemsplacering (omedelbar justering)
- 11.7 Ansökan om hemtagning
- 11.8 Ersättning för skadegörelse vid familjehemsplacering
- 11.9 Uppföljningsrapport för kontrakterat jourhem
- 11.10 Ansökan om bistånd över högsta godtagbara boendekostnad
- 11.11 Ansökan om bistånd över högsta godtagbara boendekostnad
- 11.12 Redovisning av vidtagna åtgärder i ärende, dnr. 8.2-32903/2013

12. Anmälan delegationsbeslut

- 12.1 Ordförandebeslut 2014-01-14 ang. beslut enl. 11 § LVU avseende hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas (handlingar bifogas)
- 12.2 Ordförandebeslut 2014-02-03 ang. beslut enl. 11 § LVU avseende hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas (handlingar bifogas)
- 12.3 Protokoll socialt utskott 2014-02-06 och 2014-02-11 (finns i pärmen)
- 12.4 Delegationslistor Procapita 2014-01-01 – 2014-01-31 (finns i pärmen)
- 12.5 Delegationslista Public 360 2014-01-01 – 2014-01-31 (finns i pärmen)

13. Delgivningar

- 13.1 Dom från Förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 14897-13 (handlingar bifogas)
- 13.2 Dom från Förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 21105-13 (handlingar bifogas)
- 13.3 Beslut från Kammarrätten i Stockholm i mål nr 7823-13 (handlingar bifogas)
- 13.4 Beslut från Förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 798-14 (handlingar bifogas)
- 13.5 Dom från Förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 31101-13 (handlingar bifogas)
- 13.6 Beslut från Förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 796-14 (handlingar bifogas)
- 13.7 Dom från Förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 24619-13 (handlingar bifogas)
- 13.8 Dom från Förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 16611-13 (handlingar bifogas)
- 13.9 Protokollsutdrag KS § 1:13/2014 (handlingar bifogas)
- 13.10 MBL-protokoll enligt MBL § 11, 2014-02-05 (handlingar bifogas)
- 13.11 Årsredovisning 2013 med verksamhetsberättelse för FoU Nordost (finns i pärmen)

4.

Bemötandeundersökning 2013

Beslutsförslag:

Socialnämnden noterar informationen till protokollet.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Datum 2014-02-11

Dnr SN 2014/0022-700

Till Socialnämnden

Redovisning av Socialförvaltningens bemötandeundersökning 2013

Sammanfattning

Socialförvaltningen har sedan 2008 genomfört den årliga bemötandeundersökningen med syftet att ta reda på om klienterna upplever att personalen svarar mot den egna bemötandepolicyn. Resultaten ger värdefullt underlag för diskussion och analys i personalgrupperna i arbetet med att fortsätta nå målen i den egna bemötandepolicyn. Resultaten presenteras i bilaga 1 för att låta Socialnämnden ta del av undersökningens genomförande och resultat.

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

Notera informationen till protokollet.

Undersökningsmetod

Klienter har tillfrågats om deltagande i enkätundersökning i samband med möten med personalen. Dessutom har ett antal förfrågningar om deltagande skickats ut med post.

Resultat

Resultaten visar, i likhet med tidigare år, på övervägande positiva resultat. Hela 94 procent av klienterna i undersökningen uppger att de har blivit väl bemötta av personalen. Lägst andel positiva svar uppmättes på frågorna om personalen har varit nåbara och lyhörda med 82 respektive 87 procent. Metodvalet för undersökningen visar på att klienternas svar skiljer sig åt ju senare de svarar på enkäten från det att de har haft sitt möte med personalen.

Förvaltningens slutsatser

Bilaga

”Bemötandeundersökning 2013”

Anne Simmasgård
Förvaltningschef

Carola Wiklund
Utredare

Expedieras

Akt

Bemötandeundersökning 2013

Sammanfattning

Socialförvaltningen genomför sedan 2008 årliga bemötandeundersökningar med syfte att fråga klienterna om de upplever att personalen svarar mot förvaltningens egen bemötandepolicy. Samtliga år har det, förutom år 2010 då det utfördes telefonintervjuer, genomförts med enkäter som metod. I år tillfrågades klienterna om deltagande i enkätundersökning både på plats av personalen i samband med ett möte. Dessutom skickades enkäter med post till slumpmässigt utvalda klienter inom varje enhet, dels för att undersöka om svaren skiljer sig mellan svarssätten och med en förhoppning om att nå ut till fler klienter.

Resultaten, från 376 besvarade klienter, visar i likhet med tidigare år på övervägande positiva svar. Hela 94 procent av klienterna som har deltagit i undersökningen upplever att de har blivit väl bemötta av personalen. Lägst andel positiva svar uppmättes på frågorna om personalen har varit nåbara och lyhörda med 82 respektive 87 procent. Det finns skillnader i svaren mellan de som har svarat på enkäten i samband med sitt möte med personalen och dem som har svarat med posten. I svaren från dem som svarat per post visas andelen positiva svar minska inom samtliga frågor som ställts. Dessutom går det, som förväntat, att urskilja ett samband mellan svarssätt och när deltagarna har haft sitt senaste möte med personalen. I gruppen som har svarat per post har de haft sitt möte längre tillbaks i tiden.

Resultaten används som värdefullt underlag för diskussion i personalgrupperna.

Bakgrund

Sedan 2008 har socialförvaltningen genomfört årliga enkätundersökningar med undantag för år 2010 då det istället genomfördes telefonintervjuer.

Socialförvaltningen har en egen utformad bemötandepolicy med målet att den enskilde ska uppleva hög grad av tillgänglighet, att den möts med respekt och vänlighet samt att den möter professionell och engagerad personal. Dessutom ska förvaltningen:

- Ha en bemannad reception
- Ha god telefon- och e-postservice:
  - Tillgänglig under telefontid
  - Besvara e-post inom två arbetsdagar
- Använda ett språkbruk som befrämjar god kommunikation
- Vara medvetna om och kunna hantera myndighetsrollen i mötet med den enskilde
- Ha återkommande diskussioner och utbildning om etik och bemötande

Tidigare år, för att öka tillförlitligheten i undersökningsresultaten för de år enkätundersökningar genomförts, har få men samma eller snarlika frågor ställts med syftet att kunna jämföra resultaten årsvis. I år minskades antalet huvudfrågor och istället utökades antalet grundfrågor för att kunna jämföra svarsresultaten mellan olika grupper.

Inför årets undersökning diskuterades val av metod för genomförande. Tidigare år har de tillfrågade klienterna ombetts att svara på plats vilket kan göra att svaren har påverkats av situationen. I år beslutades att skicka enkäter till ett antal slumpmässigt utvalda klienter med syftet att jämföra om svaren skiljer sig åt, som en bortfallsanalys och för att nå fler klienter. Då antal klientmöten inte registreras på socialförvaltningen och adresser inte förvaras i några register föll det slumpmässiga urvalet på årets avslutade ärenden inom enheterna för Socialnämnden där adresser gick att spåra, och för Vård och Omsorgsnämndens enhet valdes pågående ärenden. Antalet utskick bestämdes utifrån det ungefärliga antal enkäter som utdelats per grupp och tidigare år. Vid det slumpmässiga urvalet har ingen hänsyn tagits för att uppfylla några kriterier för vad gäller kön, ålder, antal möten eller när klienten hade sitt senaste möte med personalen på förvaltningen.

Undersökningsmetod

Årets undersökning genomfördes med enkäter om åtta huvudfrågor som frågar om klienternas upplevelser i hur personalen har bemött den enskilde. Möjliga svarsalternativ var ”Ja, helt och hållet”, ”Ja, delvis”, ”Nej, inte helt”, ”Nej, inte alls” och ”Vet inte”. Svaren har vid resultatredovisningen delats upp i andel positiva respektive negativa svar. Dessutom ställdes fyra bakgrundsfrågor som kön, ålder och hur många möten klienten har haft med personalen samt när det senaste mötet ägde rum. Möjliga svar för antal möten var ”ett”, ”två-tre” och ”fler än tre” och för senaste möte var ”senaste dagarna”, ”senaste veckorna”, ”senaste månaderna” och ”mer än tre månader” sedan.

Samtliga klienter ska ha tillfrågats, som tidigare år, om deltagande av personalen i samband med ett möte. I år skedde utdelningen under perioden 6-29 november till skillnad mot år 2012 då den skedde under december. Svarssätten har varit att fylla i enkäten på plats och lämna den i en svarslåda vid utgången, att få med enkäten hem med ett frankerat svarskuvert eller att svara på webben. Dessutom skickades 240 stycken enkäter med en förfrågan om deltagande till slumpmässigt utvalda klienter. Enkäterna postades med B-post den 5 november och de tillfrågade klienterna gavs möjligheten att svara med B-poststämplat och frankerat svarskuvert som bifogats eller på webben. En påminnelse med en ny enkät och svarskuvert postades cirka två veckor senare till de klienter som ännu inte hade svarat på den första. Officiellt har klienterna informerats om att insamlingsperioden, det vill säga möjligheten att delta,

har varit att svara så snart som möjligt, gärna inom en vecka från det att enkäten togs emot. Inofficiellt slutade registreringen när mängden enkäter minskat till två svar på en vecka.

Utifrån etiska riktlinjer har samtliga deltagare utlovats anonymitet och informerats om valfritt deltagande, samt om hur resultaten används och var de publiceras för deras åtkomst. Personuppgifterna på de som har fått enkäten med post har ersatts med en kod för att kunna skicka ut påminnelsen och enkätansvarig har tillsammans med PUL-ansvarig förvarat personuppgifterna och svaren med kod åtskilt.

Resultat

Totalt har 376 klienter deltagit (jmf år 2012: 133 stycken) i årets bemötandeundersökning, varav 139 stycken är män och 231 kvinnor (sex stycken interna bortfall). Medelåldern för samtliga deltagare beräknas till 50 år och inom enheterna beräknas medelvärdet för familjestöd till 38 år, för vuxenstöd till 37 år och för bistånd till 71 år. I tabell 1 nedan går det att se svarsfrekvensen för de skilda svarssätten utdelade av personalen (utd.) och de som har svarat på enkäter som kom med posten (post) och de olika enheterna.

Tabell 1. Svarsfrekvens för enheter och svarssätt

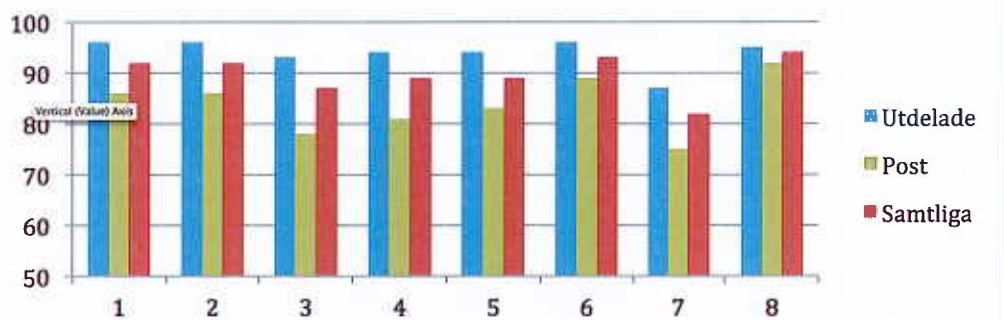
Enhet	Familjestöd				Bistånd				Vuxenstöd			SE		
	UB&U			FM	BE	A&UV			EB	UM	BM			
Metod	Utd.	Post	Tot.	Utd.	Utd.	Post	Tot.	Post*	Utd.	Post	Tot.	Utd.	Utd.	Tot.
Utdelade (n)	62	56	118	75	64	100	164	145	32	76	108	45	60	715
Besvarade (n)	40	18	58	57	32	55	87	43	24	29	53	45	33	376
Svarsfrekvens (%)	65	35	49	76	51	57	53	30	75	38	49	100	55	53

* Enkäter skickades ut med post, mail och lämnades av personal. Samtliga svar kom med post
 Förkortningarna står för: UB&U: Utredning Barn och Unga, FM: FamilieMottagning, BE: Biståndsenheten, A&UV: Anhörig och Uppsökande Verksamhet, EB: Ekonomiskt Bistånd, UM: UngdomsMottagning, BM: BeroendeMottagning och SE: Samtliga Enheter.

Det går att se skillnader mellan hur de två olika grupperna som deltagarna har delats in i, det vill säga de olika svarssätten, och hur de har svarat på de enskilda huvudfrågorna vilket tydliggörs i diagram 1.

Diagram 1. Andel positiva svar för de två svarssätten och enskilda frågor

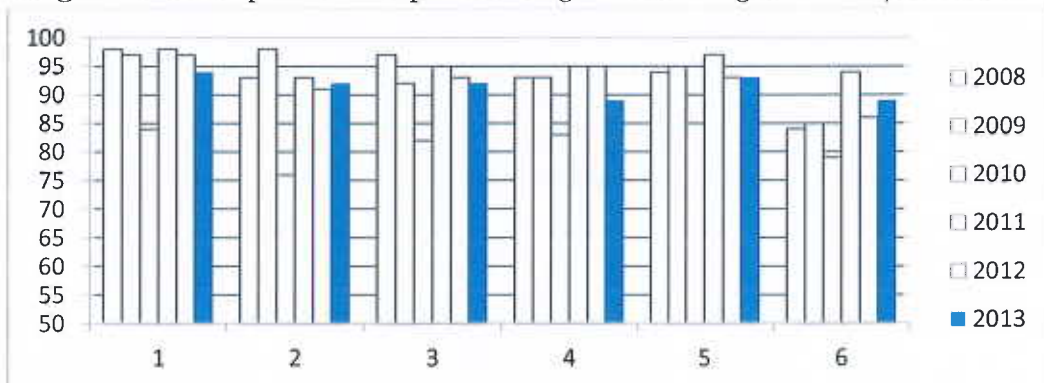

Huvudfrågor till diagram 1

1. Upplever du personalen som kunnig och kompetent?
2. Upplever du personalen som engagerad?
3. Upplever du personalen som lyhörda?
4. Upplever du att du har haft möjlighet att ta upp dina synpunkter/ behov?
5. Upplever du att personalen gav dig den information du behövde?
6. Upplever du att personalen uttryckte sig på ett sätt som var lätt att förstå?
7. Upplever du att personalen har varit nåbara?
8. Upplever du att du har blivit väl bemött?

De två frågor som har fått lägst andel positiva svar av deltagarna är om personalen upplevdes som lyhörda och om de har varit nåbara. Dessa två variabler hamnade i förra årets undersökning på 12:e respektive 15:e plats av 20 när deltagarna ombads kryssa för de positiva egenskaper som bäst beskrev personalens bemötande.

Diagram 2. Andel positiva svar på huvudfrågorna med tidigare år som jämförelse.

Frågor till Diagram 2

1. Upplever du att du har blivit väl bemött?
2. Upplever du personalen som kunnig och kompetent?
3. Upplever du personalen som engagerad?

4. Upplever du att du har haft möjlighet att ta upp dina synpunkter/ behov?
5. Upplever du att personalen uttryckte sig så att det var lätt att förstå?
6. Upplever du att personalen gav dig den information du behövde?

Det finns, som förväntat, ett samband mellan svarssätt och när de deltagande klienterna uppger att de har haft sitt möte med personalen. De som har fått en enkät av personalen har haft sitt senaste möte med personalen i nära anslutning till när de svarat på enkäten jämfört med dem som har svarat per post. De uppger istället att det har gått längre tid från det att de hade sitt möte med personalen tills det att de svarar på enkäten.

Diskussion av metod och resultat

Svarsfrekvensen sjönk till 53 procent från tidigare år då den legat på 58 respektive 60 procent tidigare år (2011 och 2012). Samtidigt har antalet deltagande klienter ökat till 376 stycken jämfört med 195 respektive 133 (år 2011 och 2012). Dessutom har två metoder använts varav den ena, att skicka enkäter med post, är känd att resultera i lägre svarsfrekvens vilket även bekräftas här. Däremot har vi nått ut till fler klienter, även om det är väldigt lågt antal deltagare i grupperna som har svarat per post i jämförelse, och som gör det svårt att dra några generella slutsatser kring. Trots allt ses de enhetliga resultaten ändå likna tidigare års trender vilket torde ses höja tillförlitligheten för undersökningen, inte bara i årets utan även för de andra åren då enkätundersökningar har utförts.

I svaren på huvudfrågorna om klienterna upplever personalen som nåbara, lyhörda, om klienten upplever sig ha haft möjlighet att ta upp sina synpunkter/ behov och om de har fått den information de behövde, ses att andelen positiva svar ligger under 90 procent. Även om det fortfarande är högt andel positiva svar är det områden som bör diskuteras och ses över i arbetet med att upprätthålla målen i bemötandepolicyn.

Varför de klienter som har svarat per post är mer kritiska i sina svar är intressant och kan endast spekuleras i. Vad som skulle kunna vara av värde är att undersöka om denna grupp har fått beslut på sina ärenden i högre utsträckning än de som har svarat på plats. Och om situationen har förändrats för klienten från det att de haft sitt senaste möte. Kan det vara så att ju längre tillbaka i tiden som mötet skedde är det svårare att minnas och reflektionen är mer distanserad till den dåvarande situationen? Det vill säga att svaren för just denna grupp i undersökningen istället speglar personalens bemötande i förhållande till de deltagande klienternas nuvarande situation. Frågor som, tillsammans med hur vi kan förbättra närbarheten, lyhördheten och hur personalen ska nå fram med information som klienterna behöver, ligger som värdefullt diskussionsunderlag i personalgrupperna framöver.

5.

Redovisning av synpunkter och klagomål Socialnämnden 2013-07-01 – 2013-12-31

Beslutsförslag:

Socialnämnden noterar redovisningen av synpunkter och klagomål för perioden 2013-07-01 – 2013-12-31 till protokollet.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Datum 2014-02-06

Dnr SN 2014/0018-108

Till Socialnämnden

Redovisning av synpunkter och klagomål Socialnämnden 2013-07-01 – 2013-12-31

Sammanfattning

Redovisning av synpunkter och klagomål till Socialnämnden för perioden 2013-07-01 – 2013-12-31.

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

Notera redovisningen av synpunkter och klagomål för perioden 2013-07-01 – 2013-12-31 till protokollet.

Bakgrund

Socialnämnden fattade 2010-08-26 (SN § 185/2010) beslut om riktlinjer för hantering av synpunkter och klagomål. Enligt riktlinjerna ska en redovisning göras till nämnden varje halvår av inkomna synpunkter och klagomål på Socialnämndens verksamhet. Klagomålen och synpunkterna finns att tillgå under sammanträdet.

Bilagor

1. ”Sammanställning av inkomna synpunkter och klagomål till Socialnämnden 2013-07-01 – 2013-12-31”

Anne Simmasgård
Förvaltningschef

Linda Turula
Administrativ samordnare

Expedieras

Akt

Sammanställning av inkomna synpunkter och klagomål till Socialnämnden 2013-07-01 – 2013-12-31

Inkom: 2013-06-27 (besvarades under perioden 2013-07-01 – 2013-12-31)

Avser: Familjestödsenheten och vuxenstödsenheten

Klagomål/synpunkt: Brist på samverkan mellan familjestödsenheten och vuxenstödsenheten då anmälaren hänvisats av och an mellan de två enheterna, brist på hänsyn till barnperspektivet vid dokumentation som ingår i utredning.

Åtgärder och återkoppling: Socialchefen svarar skriftligt att socialförvaltningen följer socialtjänstlagen och Socialstyrelsens allmänna råd gällande dokumentation och att förvaltningen. Vidare informeras anmälaren om att det är ansvarig chef som ytterst bedömer vilken dokumentation som ska ingå i en utredning och att socialförvaltningen tar till sig synpunkten om brist på samverkan och arbetar med förbättring inom detta område.

Inkom: 2013-07-31

Avser: Vuxenstödsenheten

Klagomål/synpunkt: Synpunkt från boende angående besvärlig granne som stör pga. eventuell missbruksproblematik. Anmälaren uppger att grannen troligtvis bor i en lägenhet som tillhör socialförvaltningen.

Åtgärder och återkoppling: Socialsekreterare på beroendemottagningen informeras om synpunkten och undersöker saken.

Inkom: 2013-08-02

Avser: Vuxenstödsenheten

Klagomål/synpunkt: Anmälaren upplever möte med en personal som kränkande på grund av dåligt bemötande, otydlig kommunikation och brist på empati och kunskap om anmälares situation.

Åtgärder och återkoppling: Enhetschefen på vuxenstödsenheten har avstämning med berörd personal och svarar skriftligt till anmälaren. I svaret informeras anmälaren bl.a. om att vid utredning av rätten till bistånd för egenföretagare behöver socialförvaltningen verifikat från den som ansöker för att kunna åtskilja privata medel och företagsmedel.

Inkom: 2013-08-22

Avser: Vuxenstödsenheten

Klagomål/synpunkt: Önskemål att byta socialsekreterare på grund av att kommunikationen inte fungerar med nuvarande socialsekreterare.

Åtgärder och återkoppling: Enhetschefen på vuxenstödsenheten ringer anmälaren och under samtalet kommer chefen och anmälaren överens om att synpunkterna inte föranleder ett omedelbart byte av socialsekreterare. Anmälaren välkomnas att återkomma i frågan om denne upplever ett förändrat behov.

Inkom: 2013-08-27

Avser: Vuxenstödsenheten

Klagomål/synpunkt: Beslut om rätt till ekonomiskt bistånd vid flytt tillbaka till Sverige från utlandet.

Åtgärder och återkoppling: Enhetschefen kontaktar anmälaren via telefon. Under samtalet framkommer att klagomålet är ett överklagande av beslut om rätt till bistånd. Klagomålet är att anses som en ansökan och hanteras som en sådan.

Inkom: 2013-09-22

Avser: Familjestödsenheten

Klagomål/synpunkt: Klagomål framfört i form av synpunkt via webbformulär på kommunens webbplats angående att socialtjänsten tillsammans med barnomsorg och polis ignorerat larmsignaler när ett barn utsatts för våld och övergrepp av ungdomsgäng.

Åtgärder och återkoppling: Enhetschefen har vid ett flertal tillfällen under 2013 besvarat klagomål angående ärendet via telefon och brev.

Inkom: 2013-09-27

Avser: Vuxenstödsenheten

Klagomål/synpunkt: Klagomål angående information och enhetens arbetssätt. Anmälaren upplever sig inte ha erhållit återkoppling på inlämnad ansökan.

Åtgärder och återkoppling: Enhetschefen ringer upp anmälaren och går igenom ansökan och de handlingar som begärts. Man kommer överens om att anmälaren ska komplettera handlingarna under samma dag.

Inkom: 2013-10-16

Avser: Familjestödsenheten

Klagomål/synpunkt: Klagomål från vårdnadshavare avseende handläggningen av en orosanmälan som inkommit från barnets skola och efterföljande klagörande samtal mellan skolan, socialsekreterare och barnet utan vårdnadshavarens vetskap. Önskemål om byte av socialsekreterare.

Åtgärder och återkoppling: Samordnaren svarar skriftligt på klagomålet och informerar om att klagörande samtal i vissa fall kan hållas utan vårdnadshavarens kännedom. Den ansvariga socialsekreteraren har haft flera samtal vårdnadshavaren med syfte att klargöra händelseförloppet och vårdnadshavaren har fått ta del av förhandsbedömningen. Samordnaren bedömer att klagomålet inte föranleder ett byte av socialsekreterare.

Inkom: 2013-10-30

Avser: Familjestödsenheten

Klagomål/synpunkt: Klagomål angående socialsekreterarens otillgänglighet, inget hembesök trots önskemål om detta samt beslut i anmälarnas ärende.

Åtgärder och återkoppling: Sakkunnig inom individ- och familjeomsorg (IFO) kontaktar anmälarna. Anmälarna upplever förutom brist på kontakt med socialsekreterare även missnöje med beslut. Sakkunnig informerar om rätten att överklaga beslut. Gällande kontakt med socialsekreterare så har anmälarna bytt socialsekreterare och nuvarande socialsekreterare erbjuder hembesök samt besök på socialförvaltningen. Anmälarna är nöjda med vidtagna åtgärder.

Inkom: 2013-11-05

Avser: Socialförvaltningen/kommunen

Klagomål/synpunkt: Synpunkt framfört till socialsekreterare angående önskemål att kommunen ska erbjuda tillgång till dator och skrivare för att exempelvis kunna skriva ut kontoutdrag som efterfrågas av vuxenstödsenheten.

Åtgärder och återkoppling: Sakkunnig inom IFO informerar socialsekreteraren om att klienter ska informeras om att de har tillgång till dator i kommunens bibliotek där man även kan göra utskrifter mot avgift.

Inkom: 2013-11-10

Avser: Familjestödsenheten

Klagomål/synpunkt: Synpunkter från vårdnadshavare angående utredning om barn - felaktig laghänvisning, motsägelsefulla uppgifter, brist på tid att lyssna på vårdnadshavarnas bild av situationen under utredningen, missvisande information om föräldraförmågan och önskemål om byte av socialsekreterare.

Åtgärder och återkoppling: Enhetschefen besvarar synpunkterna skriftligt och uppger bl.a. att det finns ett skrivfel i vårdplanen men att laghänvisningen i beslutsformuleringen är korrekt. Enligt BBIC dokumentationssystem finns det en brist i utredning p.g.a. avsaknad av utredningsplan med frågeställningar upprättade i samråd med barnet och vårdnadshavare. Detta är en viktig princip enligt dokumentationssystemet men inget lagkrav. I utredningen finns information om föräldrarnas förmåga utifrån barnets upplevelser. Vårdnadshavarna har fått ta del av utredningen och fått lämna in synpunkter på den. Enhetschefen gör bedömningen att byte av socialsekreterare inte är lägligt men att man efter samtal med barnet återkommer i frågan om eventuellt byte av socialsekreterare.

Inkom: 2013-11-13

Avser: Vuxenstödsenheten

Klagomål/synpunkt: Klagomål angående otillgänglighet hos socialsekreterare och bristande information om hur beslut kan överklagas.

Åtgärder och återkoppling: Sakkunnig inom IFO går igenom ärendet och inhämtar information från samordnaren. Samordnaren åtgärdar ordinarie socialsekreterares meddelandefunktion i telefonen p.g.a. långtidssjukskrivning för att undvika att detta fortsättningsvis tolkas som otillgänglighet. Den bristande informationen tros bero delvis på språkförbistringar. Sakkunnig ringer anmälaren och informerar om rätten att överklaga på engelska och försäkrar sig om att anmälaren förstått informationen.

Inkom: 2013-12-11

Avser: Vuxenstödsenheten och familjestödsenheten

Klagomål/synpunkt: Missförstånd mellan anmälaren och socialsekreteraren då anmälaren trodde att en insats skulle bekostas av socialförvaltningen. Anmälaren uppger sig inte kunna bekosta den frivilliga insatsen själv.

Åtgärder och återkoppling: Sakkunnig inom IFO går igenom ärendet och får information om att socialsekreteraren informerat anmälaren om möjligheten att ansöka om försörjningsstöd för eventuella sjukvårdskostnader som landstingets beroendevård kräver. Möjligheten har avvisats av anmälaren.

Inkom: 2013-12-27

Avser: Vuxenstödsenheten

Klagomål/synpunkt: Synpunkter från vårdnadshavare angående utbetalning av pengar till försörjning till ungdom på vårdhem.

Åtgärder och återkoppling: Sakkunnig inom IFO går igenom ärendet och inhämtar information från socialsekreteraren. Sakkunnig svarar vårdnadshavaren skriftligt och informerar om att utbetalningar har skett till ungdomen enligt befintlig norm samt ber att ungdomen kontaktar sin socialsekreterare för vidare hjälp.

7.

Socialnämndens verksamhetsberättelse 2013

Beslutsförslag:

Socialnämndens beslut

1. Godkänna verksamhetsberättelsen för 2013
2. Överlämna denna till Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Socialnämnden

Datum 2014-02-11

Dnr SN 2014/0020-042

Socialnämndens verksamhetsberättelse 2013

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

1. Godkänna verksamhetsberättelsen för 2013
2. Överlämna denna till Kommunstyrelsen

Bakgrund

Socialnämndens resultat för 2013 visar på en positiv budgetavvikelse uppgående till 179 tkr. I december gjordes en budgetjustering vilken innebar en minskning av nettokostnadsramen med 3 mkr. Ett överskott på 3,4 mkr fanns under personalkostnader vilket till stor del förklaras av sjukfrånvaro, hög grad av föräldraledighet samt frånvaro för vård av sjukt barn. Under köp av verksamhet uppgick överskottet till närmare 6,4 mkr, vilket till stor del beror på att vårdkostnader för placeringar av barn och unga varit betydligt lägre än budgeterat. Kostnaderna för försörjningsstöd har under flera år fortsatt att öka och för 2013 gav det ett underskott på drygt 7,3 mkr.

Bilagor

1. ”Verksamhetsberättelse 2013 Socialnämnden”

Anne Simmasgård
Förvaltningschef

Emma Hellman
Controller

Expedieras

Kommunstyrelsen

Akt

Verksamhetsberättelse 2013

Socialnämnden

Nämndsversion

Ordförande: Helena Jungenstam

Förvaltningschef: Anne Simmasgård

Viktiga händelser

- Fler personer söker den öppna missbruksvården.
- Anhörigdag för anhöriga till missbrukare har arrangerats.
- Kostnaderna för ekonomiskt bistånd fortsätter att öka.
- Försörjningsstödstagare beviljas insatser i form av individuellt anpassat stöd för att söka arbete.
- Projekt UMIA bedrivs tillsammans med försäkringskassan i syfte att mobilisera unga funktionsnedsatta till arbetslivet.
- Riktlinjer för rekrytering av familjehem har fastställts av Socialnämnden.
- Samtliga frånskilda föräldrar får ett brev med erbjudande om samarbetsamtal.
- Samtalsserie med Kvinnojouren i Österåker om fyra tillfällen avslutades i maj.
- Två grupper föräldrautbildning Komet genomfördes under året.
- Föräldrastödet har integrerats i familjemottagningens verksamhet.
- I januari påbörjades en systematisk uppföljning av dygnsvård för barn och unga, UBU.
- Förenklad biståndsbedömning har införts hos familjemottagningen för föräldrar som önskar individuellt anpassat stöd och behandling.
- Information om samarbetsamtal och familjerådgivning har publicerats i Magasin Österåker.
- Sociala medier har börjat användas för information om familjemottagningens arbete.

Ekonomisk sammanfattning

Driftsredovisning per slag (tkr)	Budget 2013	Utfall 2013	Budget-avvikelse	Utfall 2012
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	237	380	143	130
Övriga intäkter	24 763	25 657	894	21 220
Summa intäkter	25 000	26 037	1 037	21 350
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-41 037	-37 628	3 409	-36 826
Lokalkostnader	-9 724	-10 181	-457	-9 691
Kapitalkostnader	0	-9	-9	-10
Köp av verksamhet	-41 503	-35 126	6 377	-31 416
Övriga kostnader	-21 636	-28 814	-7 178	-25 326
Revidering av budget	3 000	0	-3 000	
Summa kostnader	-110 900	-111 758	-858	-103 269
Verksamhetens nettokostnader	-85 900	-85 721	179	-81 919

Socialnämndens resultat för 2013 visar ett överskott på 179 tkr. Med hänsyn till prognostiserat överskott gjordes en budgetjustering i slutet av december, vilken innebar att nettokostnadsramen minskades med 3 mkr för Socialnämnden.

Nämndens intäkter visar ett överskott på 1 037 tkr och förklaras främst av 4,4 mkr högre intäkter i form av statsbidrag från Migrationsverket för mottagandet av ensamkommande barn än budgeterat. Även återbetalningar av försörjningsstöd, som beviljats som förskott på annan ersättning, överstiger budget med cirka 650 tkr. Vad gäller statsbidrag för flyktningmottagande på vuxenstödsenheten var denna 1,7 mkr lägre än beräknat.

Socialnämndens resultat för 2013 visar en positiv avvikelse på 3 409 tkr för personalkostnader. Detta beror framförallt på sjukfrånvaro, hög grad av föräldraledighet samt frånvaro för vård av sjukt barn. Överskottet återfinns främst på familjestödsenheten.

Utfallet för köp av verksamhet innebär en positiv avvikelse på 6 377 tkr. Överskottet består dels av en central buffert under nämnd och ledningsstab samt närmare 4,5 mkr lägre kostnader än budgeterat för på familjestödsenheten, närmare 3,3 mkr lägre vårdkostnader för barn och unga (HVB, familjehem och öppenvård) än budgeterat samt ett överskott på 1,3 mkr för ensamkommande flyktningbarn. På vuxenstödsenheten finns ett underskott för köp av verksamhet på 900 tkr.

Underskottet för övriga kostnader förklaras av att utbetalningar av försörjningsstöd har fortsatt öka och gav en negativ budgetavvikelse på 7 536 tkr för år 2013.

Nämnd och ledningsstab visar en positiv budgetavvikelse på 2 530 tkr, familjestödsenheten gick med ett överskott 9 409 tkr. Vuxenstödsenheten uppvisade däremot ett större underskott som slutade på 8 760 tkr sämre än budget.

Socialnämnden har inte någon investeringsbudget.

Åtgärder och besparingar

Utbetalningarna för ekonomiskt bistånd har fortsatt att öka under 2013 och överstiger 2012 års kostnader med 2,4 mkr, nettokostnadsunderskott är 7,4 mkr. Rätten till ekonomiskt bistånd är lagstadgad och biståndsbeloppen fastställs av riksdagen (riksnorm).

Socialnämndens insatser i form av individuellt stöd till arbetssökande försörjningsstöds-mottagare har haft till syfte att hjälpa dem att bli självförsörjande. Insatsen har beviljats 77 personer och lett till att 35 personer fått annan försörjning helt eller delvis. Socialförvaltningens deltagande i projekt UmiA har medfört att av 11 deltagare har fått annan försörjning. Konsultläkare har konsulterats för sju personer och en fick annan försörjning.

Socialförvaltningen har under senare delen av verksamhetsåret fokuserat mer på arbetsättet och arbetsmetoderna kring försörjningsstöd och beroendevård. En tillfällig omorganisation i ledningsansvaret mellan enhetscheferna har gjorts i för att frigöra resurser för dessa två fokusområden.

Mål och måluppfyllelse

Vision Österåker 2020:

Österåker ska vara länets mest attraktiva skärgårdskommun, den skärgårdskommun som flest väljer att flytta till, bo och verka i, starta företag i samt besöka; en skärgårdskommun i världsklass. Österåker ska präglas av framtidstro, mångfald och öppenhet. Tillsammans - genom öppenhet och i dialog samt med en stark vilja till samarbete - arbetar vi för en långsiktigt positiv utveckling av Österåker.

Mål enligt KF	Genom nämndsmål enligt verksamhetsplan	Nämndsmål uppfyllt	Kommentar/ genom vilken genomförd aktivitet
1. Ekonomi i balans	1. Verksamheten inryms inom given budgetram och är kostnadseffektiv.	Delvis	Inga kostnader för externa utredare eller familjebehandlare. Antal vård dygn för missbruksvård ökade med 26 % jämfört med 2012. 47 försörjningsstödstagare har fått insatser som lett till annan försörjning.
2. Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande för all kommunal service.	2. Andel medborgare som är aktuella för utredning och/eller insats som anser sig ha blivit väl bemötta ska öka.	Ja	Enligt året bemötandeundersökning var 92 % nöjda.
3. Österåker ska vara bästa skolkommun i länet.	3. Samverkan på strategisk- och individnivå med skolan ska öka.	Delvis	75 medarbetare från skolan har deltagit i informationsträffar. Budget och ekonomisk konsumentupplysning har erbjudits skolorna i kommunen. Skolan kan rekommendera föräldrar att söka hjälp på familjemottagningens öppna mottagning.
4. Österåker ska erbjuda högsta kvalitet för äldre och funktionshindrade.	4.1 Andel personer som upplever att de har inflytande över sin tillvaro ska öka. 4.2 Antal insatser och tjänster där den enskilda kan göra aktiva val ska öka.	Delvis	Förenklad biståndsbedömning på familjemottagningen innebär att föräldrar lätt kan söka hjälp. Flera kroniska missbrukare besöker varje vecka den öppna gruppen. Ungdomsmottagningens lokaler är inte anpassade för rullstol.

Verksamhetsplan: verksamheternas budget där mål för kommande år anges och fastställs politiskt

Verksamhetsområden

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten (Individ- och familjeomsorg) och vad som sägs i lag om socialnämnd, exklusive omsorgen om äldre människor och människor med fysiska och psykiska funktionshinder. Socialnämnden fullgör även kommunens uppgifter vad gäller flykting- och invandrarfrågor, uppgifter enligt skuldsaneringslagen, föräldrabalken och uppgifter avseende familjerådgivning och ungdomsmottagning.

Socialnämndens verksamhet är uppdelad i tre huvudområden: ledning och politikerstöd, familjestödsenhet och vuxenstödsenhet.

Ledning och politikerstöd

I ledning och politikerstöd ingår förvaltningsledning och administration, stöd och service till politiker, samt vissa förvaltningsgemensamma kostnader.

Driftsredovisning per verksamhet (tkr)	Budget 2013	Utfall 2013	Budget-avvikelse	Utfall 2012
Socialnämnd	-952	-1 006	-54	-969
Ledningsstab	-5 548	-2 964	2 584	-2 184
Revidering av budget	3 000	0	-3 000	-
Verksamhetens nettokostnader	-3 500	-3 970	-470	-3 153

2013 budgeterades för en central buffert uppgående till 3 mkr för oförutsedda kostnader främst på grund av att små förändringar i volymer inom Socialnämndens verksamheter kan få stora ekonomiska konsekvenser. Kostnader för förtroendevalda överstiger budget med cirka 50 tkr samt att personalkostnader under ledningsstaben överstiger budget med drygt 100 tkr, därutöver tillkom en kostnad på 170 tkr för verksamhetssystemet Public 360, under köp av verksamheter internt, som inte var budgeterad.

Socialnämnden har haft 12 sammanträden under året och Sociala utskottet har sammanträtt 21 gånger.

Samarbetet med nordostkommunerna om gemensam socialjour med Vallentuna kommun som huvudman fortskrider sedan juni 2012 och verksamheten har nu officiellt invigts.

Under hösten har förberedelser gjorts för att starta ett samordningsförbund tillsammans med Landstinget, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Täby kommun. Syftet är att kunna erbjuda samordnade rehabiliterande insatser till personer som har behov av det.

Inga ej verkställda beslut har rapporterats till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) under 2014.

Under året har förändringar gjorts i förvaltningens ledningsorganisation. Föräldrastödet har integrerats i familjemottagningens verksamhet och ingår i familjestödsenheten. Från oktober har chefen för familjestödsenheten även varit ansvarig chef för försörjningsstöd och internsupport.

Socialförvaltningen genomför årliga bemötandeundersökningar sedan 2008. Till skillnad mot tidigare år, har klienterna i årets undersökning inte bara blivit tillfrågade om deltagande vid möten med personalen. Slumpmässigt utvalda klienter har även fått en enkät med post. Svarsfrekvensen för Socialnämndens enheter, med båda metoderna, uppmättes till 62 procent. Resultatet av undersökningen visar på mycket goda resultat, 92 procent av de tillfrågade klienterna upplever sig ha blivit väl bemötta.

På frågorna om klienterna upplever personalen som kunniga, kompetenta och engagerade uppmättes andelen positiva till 92 procent. Lägst andel positiva svar uppmättes, 80 procent, på frågan om personalen upplevs som nåbara.

Familjestödsenhet

Enheten utreder och beslutar om bistånd till vård och behandling för barn under 18 år och deras familjer samt följer upp beviljade insatser. Familjehem, kontaktpersoner och kontaktfamiljer rekryteras, utreds och handleds. På uppdrag av tingsrätten görs vårdnads-, boende- och umgängesutredningar. Enheten verkställer samarbetsamtal beslutade av tingsrätten, domar om umgängesstöd och ungdomstjänst. Enheten utreder frågor som rör adoptioner, fastställer faderskap, ger samtalsstöd till familjer i familjerättsliga frågor utifrån vad som är bäst för barnet. Enheten ansvarar för öppenvård på hemmaplan i syfte att förhindra placeringar av barn utanför föräldrahemmet och för att bistå familjer i förändringsarbete. Familjerådgivningen erbjuder samtal till dem som lever i parförhållande och till familjer med samlevnadskonflikter. Kundval tillämpas inom familjerådgivningen och kommuninvånarna kan välja mellan sex utförare. Enheten ansvarar för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn.

Driftsredovisning per verksamhet (tkr)	Budget		Budget-	
	2013	Utfall 2013	avvikelse	Utfall 2012
Administration	-18 209	-16 122	2 087	-16 069
Vårdkostnader Barn och Ungdom	-22 452	-18 602	3 850	-15 547
Familjemottagning	-3 927	-3 659	268	-4 079
Föräldrarstöd	-1 197	-1 082	115	-1 105
Kontaktpersoner barn och ungdom	-742	-861	-119	-701
Ensamkommande flyktingbarn	741	3 636	2 895	1 531
Familjerådgivning	-251	-340	-89	-283
Familjerätt	-1 763	-1 362	401	-1 263
Verksamhetens nettokostnader	-47 800	-38 392	9 408	-37 516

Familjestödsenhetens utfall för 2013 ger en positiv avvikelse på 9 408 tkr, avvikelsen återfinns främst inom verksamhetsområdena administration, vårdkostnader barn och ungdom samt ensamkommande flyktingbarn.

Familjestöd	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
	2013	2013	2012	2011
Antal aktualiseringar*	-	925	914	1048
Antal vårddygn HVB	4 380	3400	3 375	3 811
Snittkostnad kr/dygn HVB	2 941kr	3 492 kr	2 478 kr	3 459
Antal vårddygn familjehem	10 997	9 692	11038	11401
Snittkostnad kr/dygn familjehem	756 kr	707 kr	705 kr	688 kr
Antal påbörjade uppdrag familjemottagning**	-	62	57	65

*Avser personer 0-20 år

**Avser familjebehandling, chansen, ungdomstjänst och öppenmottagning för vuxna

Trots en justering av personalkostnader mellan 2012 års och 2013 års budget förklaras överskottet 2 862 tkr på administration av lägre personalkostnader än vad som budgeterats för. Överskottet beror framförallt på sjukfrånvaro, hög grad av föräldraledighet samt frånvaro för vård av sjukt barn. Under året behövde ett flertal datorer bytas ut vilket innebar en kostnad på ca 250 tkr som inte fanns med i budget. Utfallet för vårdkostnader för barn och ungdom visar en positiv avvikelse på 3 850 tkr. Detta förklaras med 1 000 färre köpta dygn inom HVB än beräknat, drygt 1 000 färre dygn i familjehem samt en positiv avvikelse på närmare 1,4 mkr för öppenvården som en följd av att verksamheten knappt haft några kostnader under året. Ytterligare en förklaring till familjestödsenhetens överskott är den positiva budgetavvikelsen för ensamkommande barn under året och som uppgår till 2 895 tkr

Intäkter i form av driftbidrag från staten överstiger budget med 2,3 mkr, av dessa består cirka 1,3 mkr av retroaktiva ersättningar som avser 2012, ytterligare 1 mkr avser återsökningar för 2013 som inte tagits hänsyn till i budget. På kostnadssidan återfinns en positiv avvikelse mot budget på drygt 1,3 mkr som beror på att inte alla de platser som varit budgeterade har varit belagda. Nämnden erhåller en fast ersättning från Migrationsverket för att ta emot 14 barn (14 barn vid årets början, 20 barn i årets slut). Således är även budget för köp av verksamhet lagd utifrån köp av drygt 14 platser med 1 575 kr per dygn/barn på Vårlyjus som bedriver ett boende för ensamkommande barn samt ytterligare 200 tkr för övriga kostnader. Vårlyjus erhåller endast ersättning för platserna. Under året har i snitt bara 12,5 platser per månad varit belagda vilket resulterar i ett överskott på 1,3 mkr under köp av verksamhet.

Antalet anmälningar om barn som befaras fara illa har ökat något jämfört med föregående år, från 914 till 925 anmälningar. Däremot har antalet utredningar minskat något. Under 2013 gjordes 229 utredningar, vilket är 19 utredningar färre.

Stöd till föräldrar

Under våren överfördes föräldrastödet till familjestödsenheten och är nu en integrerad verksamhet i familjemottagningen. Komet-föräldrautbildning erbjuds till föräldrar som vill utveckla sitt förhållningssätt gentemot barnet och finna alternativa handlingsmönster som påverkar bråk- och trotsproblematik. Under 2013 har två Kometgrupper genomförts med sammanlagt 14 föräldrar. Familjemottagningen har under 2013 påbörjat 62 uppdrag som familjebehandling, yrkesinriktad insats, ungdomstjänst, öppen mottagning för vuxna.

Öppenvården i egen regi bör i huvudsak arbeta utifrån evidens. Den behandlingsinriktning som konsekvent visat sig minska bland annat fortsatt kriminalitet är familjebaserade insatser med primär fokus på föräldrars förmåga. Öppenvården i egen regi ska därför arbeta utifrån föräldraförmågan vilket kräver insatser i barnets naturliga miljö. För att följa gällande lagstiftning tillhandahåller socialförvaltningen en lättillgänglig biståndsbedömning för föräldrar så att de kan söka individuellt stöd och hjälp för de svårigheter de uppfattar att de har i relation till sina barn.

Samarbete-samverkan

Samarbetat med förskola och barnavårdscentralen (BVC) i ett tvärprofessionellt team med representanter även från

- mödravårdscentralen (MVC)
- barn- och ungdomspsykiatri (BUP)
- psykiatrimottagningen i Åkersberga
- Beroendemottagningens landstingsdel
- kvinnokliniken Danderyds sjukhus

har fortskridit med syftet att fånga upp socialt/psykiskt utsatta gravida kvinnor och hitta samverkansformer för att erbjuda stöd som förebygger ökad ohälsa såväl hos modern som hos barnet.

Samarbetat med barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har fortgått för att nå gemensam syn på vårdbehov och gemensam vårdplanering. I samma syfte har månatliga konferenser med Mini-Maria hållits.

I samarbete med andra nordostkommuner och Roslagens polismästardistrikt drivs Stödcentrum för unga brottsoffer och Barnahus södra Roslagen. Täby kommun är huvudman för båda dessa verksamheter.

Stödcentrum för unga brottsoffer Nordost tillgodoser unga brottsutsattas rätt till stöd. Verksamheten erbjuds som service och riktar sig till barn och personer mellan 12-24 år, som blivit utsatta för eller bevittnat brott samt deras anhöriga. Stödcentrum ansvarar även för att erbjuda medling i anslutning till brott.

Genom Barnahus Södra Roslagen samordnas myndigheternas utredningsförfarande på ett sätt som gagnar såväl den rättsliga processen som socialförvaltningens skyldighet att ingripa till barns skydd.

Personer och barn som bevittnat våld eller utsatts för våld samt våldsutövaren erbjuds stöd och behandling i samverkan med ATV (Alternativ Till Våld) i Täby.

Samverkan med Kvinnojouren i Österåker har fortskridit och förvaltningen har organiserat en samtalsserie för erfarenhetsutbyte och utveckling som avslutades i maj. Detta skedde vid fyra tillfällen och innehöll olika teman.

Samverkan med polisen har fortgått. Socialsekreterare har varit med vid polisförhör på polisstationen i Åkersberga. I anslutning till polisförhöret har socialförvaltningens personal fört samtal med den unge och dess vårdnadshavare. Polisen har under våren arbetat enligt "Linköpingsmodellen" för att motverka drogmissbruk. Enheten har deltagit i detta arbete genom att samverka vid oanmälda hembesök under fem kvällar. Socialförvaltningens syfte har varit att informera om socialförvaltningens och andra aktörers verksamhet samt att erbjuda insatser.

Under året har även diskussioner förts med polisen om deras uppdrag att få tillstånd sociala insatsgrupper. Studiebesök gjordes under våren i Södertälje som har sociala insatsgrupper. Några ungdomar och deras föräldrar har lämnat samtycke till att polisen och socialförvaltningen får samverka, vilket är en del som ingår i begreppet sociala insatsgrupper

Vid två tillfällen har skolorna erbjudits information om socialförvaltningens arbete och verksamhet. Ett 75-tal personer deltog i informationsträffarna och utvärderingen gav positiva omdömen.

Familjehem

Rekryteringsgruppen besöker familjehemmen regelbundet och har organiserat nätverks-träffar med temat ”Utsatta barn - Hur kan vi bli bättre på att upptäcka missförhållanden?” och ett angående familjehemsutbildning. Under december gjordes oanmälda hembesök. Tretton familjehem besöktes. Alla utom två var anträffbara. Familjehemmen önskades god jul med en julklapp, sällskapsspelet ”Ryktet går”. En av medarbetarna har gått Socialstyrelsens utbildning för utbildare ”Ett hem att växa i”. Hon genomför tillsammans med en medarbetare från Norrtälje utbildningen för fem familjehem varav tre är rekryterade av Österåkers kommun. Utbildningen omfattar åtta tillfällen på tre timmar vardera. Varje tillfälle har ett tema:

- Familjehemsvården och barnen
- Ett uppdrag i samverkan med barnet i fokus Att stödja barns behov av närhet anknytning och omsorg
- Att hantera kriser, separationer och förluster
- Livslånga relationer och ursprungsfamiljens betydelse.
- Barns hälsa och utbildning
- Att skapa en positiv samvaro och bryta negativa beteenden
- Vardagen i familjehemmet

Stöd till frånskilda

Forskning påpekar att frånskilda män riskerar att utveckla psykisk ohälsa. För att förebygga detta och för att bidra till goda förutsättningar för barn med separerade föräldrar finns ”Klubb Arnold”, en deltagarstyrd självhjälpsgrupp där separerade män med barn träffas tillsammans med en samtalsledare. De kan då utbyta erfarenheter i att hitta den nya vardag som följer med en separation. En grupp avslutades under våren.

Samtliga frånskilda föräldrar får ett brev med erbjudande om samarbetsamtal. Syftet är att hjälpa dem att komma överens i frågor som rör de gemensamma barnens boende, umgänge och vårdnad.

Mottagande av ensamkommande barn

Österåkers kommun har en överenskommelse med Migrationsverket om 20 boendeplatser tillgängliga för ensamkommande barn (14 platser vid årets början), varav minst tre platser alltid ska vara tillgängliga för asylsökande barn. Migrationsverket får anvisa pojkar från och med 15 år till och med 17 år.

AB VårLjus driver gruppboende med elva platser på entreprenad i lokaler som kommunen hyr. VårLjus ansvarar för barnens boende, omvårdnad, fritidsaktiviteter, stödinsatser och integration. Boendet StegEtt drivs i egen regi där tre ungdomar bor med självhushållning, och kan jämföras med traditionellt studentboende. Under sommaren hade sex ungdomar sommarjobb. Under året flyttade den första ungdomen till ett eget boende. Han var vid flytten 20 år och studerade på Komvux. Under året fanns 20 ensamkommande barn i Österåkers kommun, två erhöll inte permanent uppehållstillstånd (PUT). Utöver överenskommelsen finns tre yngre barn med PUT som sökt asyl när de var boende hos släktingar i kommunen.

Uppföljning

Arbetet och beslut inom socialtjänsten ska bygga på sammanvägningar av brukarnas erfarenheter, professionell kunskap och tillgänglig forskning. Detta arbetssätt kallas även evidensbaserat. Socialförvaltningen ska därför bevilja insatser som har genomförandeplaner som upprättas i samverkan med dem som är mottagare av insatsen och i samverkan med andra aktuella vårdgivare och andra aktuella aktörer. Socialnämnden har ansvar för god kvalitet i insatser till enskilda och ett ansvar att följa upp verksamheter som utförs av andra på uppdrag av nämnden. Familjestödsenheten har därför börjat med en uppföljningsmodell UBU, ”Uppföljning av barn och unga”. Det är ett IT-baserat program med en uppsättning av enkäter. Enkätsvaren läggs samman och omvandlas till resultat som därefter kan analyseras. Grunden för systemet är att vid insatser till barn finns tre berörda parter; barnet, vårdnadshavaren samt placerade socialsekreterare. I systemet samlas kvaliteten enligt dessa tre parter in och kopplas samman med aktuell institution. Kommunerna behöver gå samman för att skapa tillförlitlig data. UBU ger denna möjlighet och flera kommuner använder den. Familjestödsenheten har gjort nio uppföljningar i programmet och tre kvarstår från 2013.

Vuxenstödsenhet

Vuxenstödsenheten utreder och beslutar om försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd. Enheten svarar för kommunens uppgifter i mottagande av flyktingar och deras behov av bistånd. Enheten erbjuder budgetrådgivning till kommuninnevånare och utreder möjligheter till skuldsanering samt bistår den enskilde under skuldsaneringsprocessen. Enheten beslutar om bistånd som vård och behandling för missbrukare och bedriver öppenvård i samarbete med landstinget. Enheten arbetar för att förebygga bruk av alkohol, narkotika och andra beroendeframkallande medel.

Ungdomsmottagningen (UMiÅ) har till uppgift att stärka ungdomar i att hantera sin sexualitet, att respektera sig själva samt att förebygga psykisk och social ohälsa.

Driftsredovisning per verksamhet (tkr)	Budget		Budget-	
	2013	Utfall 2013	avvikelse	Utfall 2012
Administration	-7 308	-7 269	39	-10 104
Försörjningsstöd	-16 323	-23 694	-7 371	-21 250
Flyktingmottagande	1 780	1 561	-219	764
Vårdkostnad institution	-5 903	-8 087	-2 184	-7 796
Öppenvård	-5 327	-4 519	808	-930
Familjehem	-199	0	199	0
Ungdomsmottagningen	-1 320	-1 353	-33	-1 434
Verksamhetens nettokostnader	-34 600	-43 361	-8 761	-40 750

Vuxenstödsenhetens nettokostnader för 2013 innebär en negativ avvikelse på 8 761 tkr. Underskottet förklaras främst av att utbetalningar för ekonomiskt bistånd varit betydligt högre än budget samt att vårdkostnader för institution överstiger budget med drygt 2 mkr.

Försörjningsstöd

Försörjningsstöd	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
	2013	2013	2012	2011
Antal aktualiseringar försörjningsstöd	-	3 128	2 960	2 907
Antal biståndsansökningar/mån	-	261	247	230
Antal biståndshushåll	610	622	575	530
Biståndsbelopp/hushåll/månad	2 024	2 932	2 778	2 819

Kostnaderna för utbetalt försörjningsstöd var höga i början av året men stannade sedan av något i maj för att återigen öka kraftigt i oktober, en ökning som höll i sig även under november och december. Det totala underskottet för dessa kostnader uppgick till 7 536 tkr men samtidigt ökade intäkterna i form av återbetalningar med drygt 6 500 tkr mer än budgeterat. Antalet försörjningsstödstagare ökade under året med 47 hushåll. Totalt erhöll 622 hushåll ekonomiskt bistånd under 2013. Behovet av ekonomiskt bistånd är starkt beroende av situationen på arbetsmarknaden, hur trygghetssystemen är utformade, av befolkningsförändringar samt av inkomst- och kostnadsutvecklingen.

Socialförvaltningen ska vid handläggningen av rätten till ekonomiskt bistånd utgå från bestämmelserna om rätten till bistånd i socialtjänstlagen och Socialstyrelsens rekommendationer i allmänna råd (SOSFS 2013:1) om ekonomiskt bistånd. Allmänna råden bygger på lagstiftning, förarbeten, rättsfall, JO-beslut och litteratur. I arbetet med att utreda rätten till ekonomiskt bistånd ingår att göra bedömningar om den enskilda har gjort vad den kan för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå och - utifrån vad en låginkomsttagare kan kosta på sig - bedöma vad som är en skälig levnadsnivå för den sökande. Uppdraget innebär också att verka för att den enskilda blir självförsörjande. För att säkerställa gott utredningsarbete med lika behandling av de sökande har arbete påbörjats med att inom enheten befästa lagstiftning, praxis, riktlinjer och gemensamma rutiner.

För att komplettera de sociala utredningarna kan förvaltningen i samråd med den enskilda anlita en konsultläkare som bedömer den enskildes medicinska hinder och utfärdar särskilt läkarutlåtande som grund för ansökan om ersättning eller insatser från försäkringskassan. Målet är att den enskilda ska få sina medicinska behov tillgodosedda och rätt försörjningskälla. Konsultläkare har konsulterats för sju personer varav en erhöll ersättning från Försäkringskassan och blev självförsörjande. Övriga erhöll olika rekommendationer.

I syfte att bistå den enskilde att komma i sysselsättning kan förvaltningen bevilja insatser i form av individuellt stöd till arbetssökande. Insatsen har inneburit individuella aktiviteter så som samtal för kartläggning av individens behov, uppföljning av Arbetsförmedlingens handlingsplaner och åtgärder, stöd i arbetet med CV och personliga ansökningsbrev, vara arbetssökande via internet och besök på rekryteringsträffar individuellt eller i grupp. Insatsen har beviljats till 77 personer och lett till att 35 personer fått annan försörjning enligt följande:

- 7 personer genom arbete
- 1 person genom studiemedel
- 19 personer har fått åtgärder från arbetsförmedlingen som inneburit självförsörjning delvis eller helt
- 8 personer finns det ingen information om

UMiA står för Ungas Mobilisering inför Arbetslivet och är ett samverkansprojekt som drivs av Försäkringskassan i samarbete med Arbetsförmedlingen och ett antal kommuner, Europeiska socialfonden är en medfinansiär. UMiA vänder sig till arbetslösa personer mellan 19-29 år som bor i norra Stockholms län och som har dokumenterad funktionsnedsättning. Målet är att dessa personen ska komma ut i arbetslivet. Socialförvaltningen har haft 11 personer med i projektet varav fyra personers behov av försörjningsstöd upphörde.

Le Mat är en franchisekedja för sociala företag som driver hotell, bed & breakfast och hotell samtidigt som det skapas arbete för människor som står långt från arbetsmarknaden. I Österåker finns det möjlighet att ta emot 20 personer med funktionshinder eller långtidsarbetslöshet.

Reglerna i socialtjänstlagen ändras i juli 2013 för att öka möjligheterna för personer med ekonomiskt bistånd att försörja sig själva genom arbete. De nya reglerna innebär att när socialförvaltningen räknar ut om ett hushåll har rätt till ekonomiskt bistånd ska inte hela arbetsinkomsten räknas in. För den som har fått försörjningsstöd under sex månader i följd ska bara 75 procent av arbetsinkomsterna räknas in. Beräkningsregeln ska gälla under två år. Sex personer har omfattats av denna så kallade jobb-stimulansen vilket ökade kostnader för försörjningsstöd med 8 500 kronor per månaderna oktober, november och december. En beräknad ökning av försörjningsstödet på grund av jobbstimulansen är minst 100 tkr 2014. Det ska tilläggas att fler personer kan under 2014 komma omfattas av denna jobbstimulans.

En annan förändring är att när socialtjänsten räknar ut om ett hushåll har rätt till ekonomiskt bistånd kan hemmavarande barns och skolungdomars arbetsinkomster räknas in. Gränsen för när socialtjänsten får ta hänsyn till arbetsinkomsterna höjs från ett halvt prisbasbelopp till ett helt prisbasbelopp per kalenderår.

Flyktingmottagning

Kommunen har ett avtal med Migrationsverket om årligt mottagande av 30 flyktingar. Flyktingmottagningen har erbjudit boende i lägenheter på Ljusterö. Ingen familj har tackat ja till erbjudandet utan valt andra alternativ. 60 personer med permanent uppehållstillstånd fanns i kommunen under året. Dessa har uppgivit till Migrationsverket att de har eget boende. Från och med den 1 maj 2013 har fler nyanlända invandrare än tidigare rätt till samhällsorientering. Utbildning i samhällsorientering ska ge nyanlända invandrare kunskap om hur samhället fungerar och hur man kan göra för att snabbt komma in på arbetsmarknaden och i samhällslivet. Österåkers kommun har ingått i en samordnad upphandling av samhällsorienteringen.

Utfallet för flyktingmottagande visar på en negativ budgetavvikelse på 219 tkr. Flyktingmottagandet i kommunen har under året varit mycket lågt. Detta har gjort att de budgeterade intäkterna och kostnaderna varit betydligt lägre än väntat. Intäkter i form av driftbidrag har varit 1,7 mkr lägre än budgeterat samtidigt som kostnader för köp av verksamhet visar på ett överskott motsvarande 1,3 mkr. Tillsammans med ett överskott litet överskott för personalkostnader resulterar detta i en negativ avvikelse på 200 tkr.

Sociala lägenheter

I december 2013 hade Socialnämnden kontrakt på 55 lägenheter. Dessa lägenheter hyrs ut i andrahand till personer som är aktuella för missbruksbehandling, flyktingmottagande och av särskilda sociala skäl. Lägenheter på Ljusterö är sedan flera år förhyrda för mottagande av flyktingar. Då flyktingar tacka nej till kommunplacering i dessa lägenheter har de stått tomma med kostnader som följd. En av lägenheterna har därför hyrts ut till annan målgrupp. Socialnämndens andrahandsuthyrning har högre kostnader än intäkterna. Detta kan förklaras med kostnader för slitage, flyttstädning, låsbyte och uteblivna hyres- och elbetalningar. Vissa trerumslägenheter hyrs ut som del av bostad. För dessa bostäder tillkommer kostnader för viss hemutrustning av gemensamma boendeytor.

Budget- och skuldrådgivning

Skuldsatta erbjuds stöd med att reda ut skulder och upprätta budget för att så fort som möjligt komma i ekonomisk balans. I flera fall har den sökande psykiska funktionsnedsättningar. De har ofta begränsade inkomster och har svårt att hantera sin ekonomi. Under 2013 har 167 personer varit aktuella, vilket är en ökning med 17 personer i jämförelse med 2012. Av dessa har 73 personer blivit aktuella under 2013. Under 2013 hade budget- och skuldrådgivningen 204 besök, var behjälplig vid 29 skuldsaneringsansökningar, sex kompletteringar och vid två överklagningsansökningar. Föreläsning om budget och ekonomisk konsumentupplysning har erbjudits andra aktörer.

Skolorna Enköping yrkesgymnasium, Tråsättraskolan och Prolympia har mottagit detta erbjudande samt Österåkersanstalten.

Budget- och skuldrådgivaren har också hjälpt familjer som ligger på en för hög levnadsnivå genom att ta krediter och lån och med minsta marginal klarar sina månadsbetalningar. Detta har delvis berott på att de har unga vuxna hemmaboende som de fortsätter att sörja för, trots att barnen borde vara självförsörjande och bidra med sin del av hushållskostnaderna. Det har även berott på att något akut har inträffat såsom sjukdom, arbetslöshet, separation och att hushållet har fortsatt att ligga kvar på oförändrad levnadsnivå trots att de ej längre har ekonomi för det. I dessa fall har budget- och skuldrådgivaren träffat hela familjen så att de gemensamt kan sätta upp mål, upprätta en budget och göra val tillsammans för att få ordning på ekonomin.

Beroendevård

Beroendevård	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
	2013	2013	2012	2011
Antal aktuella personer HVB	-	39	28	27
varav LVM	-	3	7	4
varav LVU		4		
varav familjehem	-	2	0	2
Antal vård dygn HVB	4 380	5 442	4 307	3 124
Snittkostnad/dygn kr	1344 kr	1492	1823 kr	2 323 kr

Vårdkostnaderna och volymerna för missbruksplaceringar i HVB har ökat med drygt 700 tkr jämfört med 2012. År 2013 uppgick antalet helårsplaceringar till 14,9 vilket kan jämföras med 11,8 året innan. Det totala underskottet för HVB-placeringar uppgick till 2,1 mkr.

Vuxna missbrukare från 18 år och deras anhöriga får behandling i samverkan med landstinget på hemmaplan vid beroendemottagningen och socialförvaltningens öppenvård. Personer som haft ett mycket omfattande missbruk har fått behandling i frivillig form på externa behandlingshem. Några har varit i livshotande skick men har tagit emot vård vid externt behandlingshem och därmed undvikit tvångsvård (LVM).

146 beslut om frivillig insats fattades, varav 16 beslut för unga vuxna 18-24 år. Därutöver gjordes 13 utredningar gällande LVM och fem om LVU. 29 personer, varav fyra personer 18-24 år, fick biståndsbeslut genom vuxenstödsenheten till stöd och behandling i öppenvård. 31 personer fick frivilliga placeringar, varav två unga vuxna 18-24 år. Tre personer har dömts till LVM-vård, fyra personer (18-20 år) till LVU-vård samt två personer till sluten ungdomsvård med ett parallellt uppföljningsansvar för socialtjänsten.

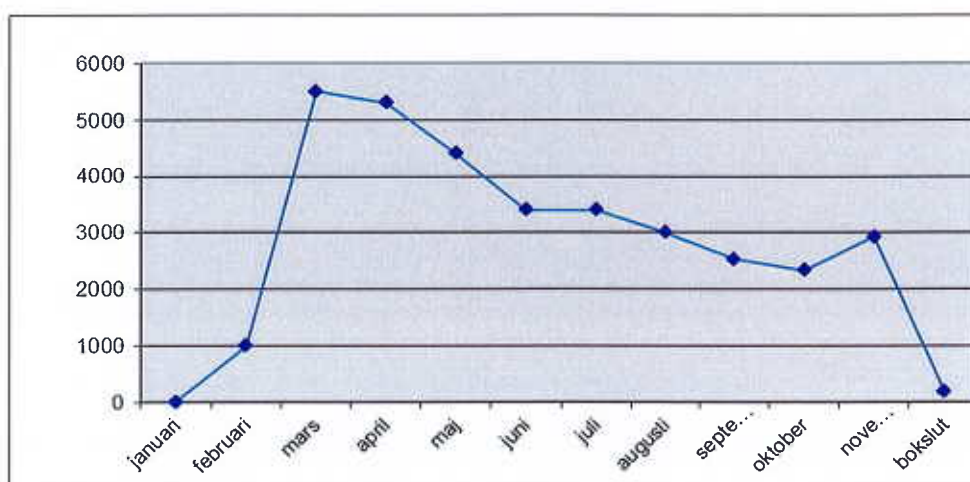
41 yttranden har lämnats till Transportstyrelsen gällande körkortstillstånd/körkortsinnehav respektive till åklagarmyndigheten vid åtal för drogrelaterad brottslighet, 27 yttranden gällde ungdomar 18-24 år.

Öppenvården ”Flotten” är anonymt lokaliserad i ett bostadsområde och erbjuder vård enskilt eller i grupp: 12-steps kurser, haschprogram, återfallsprevention, eftervård, stödjande samtal, par- och familjesamtal, informations- och rådgivningssamtal, uppsökande verksamhet i centrum, Lejdaren (individuella stödsamtal till barn och ungdomar som har missbrukande föräldrar), motivationsgrupp för kroniker och anhörigstöd. Öppenvården samverkar i nätverksmöten för grundskolan och gymnasiet och utbildar skolpersonal tillsammans med polisen. Under våren har anhöriga erbjudits en anhörigdag (lördag) vilket var mycket uppskattad. Flera av de kroniska missbrukarna som vanligtvis befinner sig i anslutning till centrum besöker varje vecka den öppna gruppen. 185 personer har deltagit i verksamheten varav 49 personer haft biståndsbeslut.

Ungdomsmottagning

Ungdomsmottagningen i Åkersberga (UMiÅ) har till uppgift att stärka ungdomar, upp till 12-22 år i att hantera sin sexualitet. Besöken är kostnadsfria. Under året har 3 614 besök gjorts hos barnmorska, kurator eller läkare. Genomsnittsåldern för besökare är 16 år. Könssjukdomar som klamydia är ständigt förekommande, ungdomar är mycket intresserade att testa sig. Pojkar söker sig inte till mottagningen i samma utsträckning som flickor, men trenden är att besöken av pojkar ökar, andelen var 16 procent 2013. Under våren genomfördes en självskattningsundersökning och merparten av de ungdomar som deltog i undersökningen (ca 130 ungdomar) anger att man mår psykiskt dåligt och upplever oro och stress. Undersökningen bekräftar den utveckling som personalen på mottagningen upplevt i kontakten med enskilda ungdomar. Ungdomarnas mående påverkar deras allmänna status likväl som deras sexuella relationer.

Prognossäkerhet

Redan i början av året prognostiserades ett överskott 2013. Orsaken var att det fanns ett större överskott för personalkostnader på familjestödsenheten samt att kostnader för ensamkommande barn var betydligt lägre än intäkterna, samtidigt fanns en medvetenhet om att kostnaderna för försörjningsstödet skulle bli betydligt högre än budget.

Nämnd och ledningsstab förväntades behålla sin buffert. I mars förbättrades prognosen till +5,5 mkr med hänsyn till att volymerna, och därmed vårdkostnaderna, för HVB för barn och unga såväl som för vuxna inte skulle motsvara budget utan vara betydligt lägre, vilket ledde till att prognoserna förbättrades avsevärt. Under kommande tre månader försämrades prognosen successivt med hänsyn till ökade volymer, främst inom HVB vuxen, samt att försörjningsstödet inte visade några tendenser på att minska.

I början av året var prognoserna optimistiska men samtidigt flaggades det för att dessa var sårbara i och med att små volymskiftningar kan få stora ekonomiska konsekvenser. Vid delårsbokslutet låg prognosen på +3 mkr och låg relativt stabil under resten av året. I december gjordes en budgetrevidering vilket innebar att Socialnämndens nettobudget minskades med 3 mkr. Detta påverkade såklart utfallet i december med motsvarande. Avvikelsen per den sista december blev +179 tkr efter revideringen, utan denna hade nämnden haft en avvikelse på +3 179 tkr. Prognossäkerheten för nämndens utfall under andra halvåret får därmed anses varit relativt hög även om det blev vissa avvikelser mellan utfall och prognos för några av verksamhetsområdena.

Personaluppföljning Emma

Uppföljning miljömål

Mål enligt Kommunfullmäktige	Genom nämndsmål eni VP	Nämndsmålet uppfyllt	Kommentar/genom vilken genomförd aktivitet
1. Begränsad klimatpåverkan	1.1 Bilanvändning i tjänsten minskar	NEJ	Bilpoolen används, reskassa för kollektivtraffik finns.
	1.2 Medvetenhet vid inköp ökar	JA	Inköp görs enligt avtal
	1.3 Minskad mängd osorterat avfall	JA	Källsortering finns i Alceahuset.

Uppföljning handlingsplan för finskt minoritetsområde

På Kommunfullmäktiges uppdrag har Socialnämnden upprättat en handlingsplan för hur nämnden arbetar med kommunens ansvar som ett finskt förvaltningsområde. I tabellen nedan redovisas aktiviteter samt hur dessa har genomförts.

Mål	Kommentar
Medborgare som begär det ska få information på finska.	Det har inte funnits någon efterfrågan på information på finska. Tjänstedeklarationer är inte översatta till finska. Information om hur medarbetare ska koppla inkommande samtal till finskspråkiga kollegor finns på intranätet.
Chefer ska sträva efter att det ska finnas finskspråkig personal i arbetsgrupperna.	Önskemål om detta finns med i rekryteringsannonser. Ingen nyanställning där den nyanställda kan finska har skett under året.

Framåtblick

Barn och ungdomar

Hälsosituationen för svenska barn är i flera avseenden bland de bästa i världen. Svenska barn mår bra fysiskt. De senaste årtiondena har dock den psykiska ohälsan bland barn och ungdomar ökat. Problemen har förskjutits från fysisk ohälsa mot psykosocialt betingade besvär och funktionsnedsättningar. Barns psykiska hälsa är därför ett angeläget område. Andra för barnen viktiga faktorer är föräldrars förutsättningar och skolan. Skolan är den arena där alla barn befinner sig under en lång period. Socialtjänstens ansvar är att verka för goda uppväxtförhållanden varför socialförvaltningen ska ha fokus på att erbjuda insatser som tillgodoser barnets behov och som ökar föräldrars förmåga.

Flera granskningar visar att barn som blivit placerade i familjehem inte blir tillräckligt uppmärksammande av socialtjänsten. Det är därför viktigt att socialförvaltningen lägger resurser på att göra besök i familjehemmen och träffa barnen för att säkerställa att barnen blir omhändertagna på ett tillfredsställande sätt och att deras skolgång fungerar bra. När det gäller de ensamkommande flyktingbarnen behöver socialförvaltningen verka för att barnens individuella behov av utbildning tillgodoses. Det är ett kommunalt ansvar att dessa barn får en god skolgång som kan leda till självförsörjning eller fortsatta studier.

Från den 1 januari 2014 kan Migrationsverket anvisa asylsökande ensamkommande barn till kommuner som saknar överenskommelser och till kommuner som har överenskommelse men som redan mottagit det antal barn som respektive överenskommelse avser. Detta innebär att socialförvaltningen bör ha framförhållning för att ta emot fler ensamkommande barn än vad som ingår i överenskommelsen.

Försörjningsstöd

Behovet av ekonomiskt bistånd påverkas av situationen på arbetsmarknaden, hur trygghetssystemen är utformade, av befolkningsförändringar samt av inkomst- och kostnadsutveckling. Arbetsmarknadsfrågorna ligger utanför Socialnämndens ansvarsområde. Enligt en lagrådsremiss från regeringen ska nyanlända invandrare som deltar i etableringsinsatser kunna förlora sin ersättning om de utan godtagbara skäl tackar nej till arbete. En sådan åtgärd skulle direkt öka behovet av försörjningsstöd.

Den enskilda kan behöva socialförvaltningens stöd i kontakterna med Arbetsförmedlingen för att få tillgång till arbetsmarknadsåtgärder och med vårdgivare för att få vård och behandling. I syfte att bistå den enskilde att komma i sysselsättning kan förvaltningen bevilja insatser i form av individuellt stöd till arbetssökande och konsultläkare kan anlitas för medicinska bedömningar.

För att förbättra möjligheten för försörjningsstödstagare att bli självförsörjande vore de önskvärt att Österåkers kommun tillhandahöll och i upphandlingar efterfrågade praktikplatser, lönebidragsanställningar och offentligt skyddade arbeten.

Under 2014 planeras Samordningsförbundet Södra Roslagen att inrättas tillsammans med Stockholms läns landsting, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Täby och Österåkers kommun. Målgruppen är personer i förvärvsaktiv ålder och som är i behov av samordnade insatser. Samordningsförbundets uppgift är att bedöma hur gemensamma insatser gör bäst nytta för individen och samhället. Målet är att skapa medicinska, psykologiska, sociala och arbetslivsinriktade åtgärder för att hjälpa sjuka och skadade att återvinna sina funktionsförmågor och förutsättningar för ett normalt liv. Samordningsförbundets verksamheter bedöms vara en åtgärd som bör påverka behovet av försörjningsstöd. Vid beräkningar från 2013 finns det 881 beslut om försörjningsstöd på grund av sjukskrivning utan sjukpenning, otillräcklig aktivitetsersättning och sociala arbetshinder. Skulle dessa personer få samordnade insatser som ledde till att de återvann sin funktionsförmåga och därmed inträde på arbetsmarknaden skulle behovet av försörjningsstöd minska.

Efterfrågan av budget- och skuldrådgivning fortsätter att öka. Nya grupper av sökande har tillkommit under året. Bland de sökande finns familjer med levnadsstandard över sina inkomster. Trots högre krav för att beviljas skuldsanering har ansökningar för skuldsanering ökat. Fortsätter denna trend kommer budget- och skuldrådgivningen behöva personalförstärkning.

Bostadssituationen

”Jag behöver bostad” är ett problem som kommer till socialförvaltningen varje vecka.

Frågan kommer från:

- hushåll som ska separera
- äldre som inte klarar att bo kvar i nuvarande bostad
- hushåll med andrahandskontrakt som upphör
- unga som vill flytta hemifrån

- ägare av fastigheter och bostadsrätter som skall utmätas
- personer som ej blivit godkända av hyresvärden t ex på grund av skulder, för låg inkomst, ej fast inkomst.
- personer som är bostadslösa

Ekonomiskt bistånd beviljas för att tillgodose akut bostadsbehov, vanligen till vandrarhemsboenden. Förfrågningar om att tillhandahålla boenden bedöms öka utifrån fastighetsägarnas krav på hyresgäster och begränsad tillgång på bostäder.

Beroendevård

Bruket av alkohol och droger befaras fortsätta att öka och fler kommer att vara i behov av stöd och behandling för sitt missbruk. Personer över 60 år är en ökande grupp, mångårig alkoholbruk kan medföra omfattande vårdbehov. Utifrån Kommunfullmäktiges uppdrag kommer boende för äldre med fysiska och psykiska begränsningar i kombination med missbruksproblematik att utredas under året.

Av de yngre som missbrukar bedöms flera ha neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och frågeställning om utredning kommer att förekomma i större utsträckning. För närvarande kräver landstinget drogfrihet för att kunna utreda funktionsnedsättningen. För att erbjuda god behandling och vård måste både behandling och det förebyggande arbetet vidareutvecklas i samverkan med landstinget.

Arbetet med att utveckla stöd i öppenvård kommer att intensifieras. Idag sker allt för många placeringar utanför kommunen i brist på lämpligt boende, boendestöd och sysselsättning. Stödet ska utgå från den enskildes behov. Bättre samarbete med intresseorganisationer för att samråda och utveckla verksamheten kommer att inledas.

Social insatsgrupper

Socialnämnden har fått i uppdrag av Kommunfullmäktige att utreda förutsättningarna för extra sociala insatsgrupper för att arbeta med förebyggande insatser. Sociala insatsgrupper beskrivs av Socialstyrelsen som ett koordinerat, fokuserat och långsiktigt arbete för att ungdomar ska välja en annan livsstil än den kriminella. Med utgångspunkt från individens situation och behov ska insatser från flera berörda myndigheter och instanser samordnas. För att en social insatsgrupp ska fungera måste den unge och hennes/hans familj ge samtycke till att berörda myndigheter deltar och talar med varandra i arbetet kring den unga.

8.

Riktlinjer gällande föreningsbidrag

Beslutsförslag:

Socialnämnden godkänner riktlinjer för föreningsbidrag inom den sociala sektorn.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Datum 2014-02-04

Dnr SN 2014/0023-753

Till Socialnämnden

Riktlinjer gällande föreningsbidrag

Sammanfattning

Socialnämnden har fått i uppdrag (KS 2008-49-048) att ansvara för hantering av ansökningar om föreningsbidrag inom den sociala sektorn. Därtill har avsatts 200 000 kr. Av avsatta medel har Kvinnojouren sedan flera år beviljats ett bidrag med 1 kr per kommuninvånare. Även lokalhyra för AA bekostas sedan 2013 av dessa medel. Månadshyran är för närvarande 3 521 kr vilket ger en årshyra på 42 252 kr.

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna riktlinjer för föreningsbidrag inom den sociala sektorn.

Bakgrund

Föreningsbidraget ger en möjlighet att stödja lokala föreningar i kommunen som arbetar inom det sociala området. Befintliga riktlinjer för föreningsbidraget reglerar formen för ansökan utan att ställa specifika krav på föreningen eller dess arbete. Det har bidragit till svårigheter i att informera om bidraget och bedöma inkomna ansökningar. I tidigare bedömningar har till exempel den lokala förankringen vägt in, utan att det uttryckligen sagts i riktlinjerna.

Förvaltningens slutsatser

För att öka förståelsen för på vilka grunder bidraget beviljas föreslår socialförvaltningen att riktlinjerna förtydligas. Genom att därtill bättre informera om vilka som har möjlighet att söka hoppas förvaltningen också att intresset för ansökningar ökar så att avsatta pengar kan komma ideella organisationer i kommunen till del.

Förslag till nya riktlinjer:

1. Den sociala sektorn definieras som verksamhet som berör socialförvaltningens arbete. Det kan handla om förebyggande arbete inom missbruk, försörjning, äldre, personer med funktionshinder och/eller stöd till utsatta barn, ungdomar och familjer.
2. Föreningen ska vara verksam i kommunen och ha aktiviteter som är tillgängliga för kommunens invånare inom den aktuella målgruppen.
3. Godkända ansökningar klassas i tre nivåer. Nivån bestäms utifrån hur många kommuninvånare som kan komma att omfattas av arbetet alternativt antal medlemmar som föreningen organiserar i kommunen. En förening som når många klassas högre och är

Tjänsteutlåtande

därmed berättigade till ett större bidrag. Beroende på summan på de avsatta medlen och antalet godkända ansökningar aktuellt år, kan bidraget som exempel fördelas enligt principen; Nivå 1: 0,10 kr per kommuninvånare, Nivå 2: 0,25 kr och Nivå 3: 1 kr.

4. Bidraget får inte överskrida 50 % av föreningens budget. Detta för att undvika att föreningen gör sig ekonomiskt beroende av bidraget.
5. Ansökan ska innehålla senaste årsmötesprotokoll samt det senaste årets verksamhetsberättelse.
6. Ansökan ska innehålla specificerad budget för sökt år.
7. Ansökan görs årligen.
8. Beslut om vilka föreningar som beviljas tas av nämnden i juni.
9. Ansökningar ska vara socialförvaltningen tillhanda senast 30 april. Endast kompletta ansökningar kan behandlas.

Möjligheten att söka bidraget kommer att annonseras på webben på kommunens hemsida och i tryckt form i kommunens information till medborgare i tidningen Kanalen.

Tidigare beredning

KS 2008-49-048

Anne Simmasgård
Socialchef

Maria Thomelius
Sakkunnig

9.

Förlängning av missbrukspolicyn samt komplettering dopning

Beslutsförslag:

Socialnämndens beslut

1. Godkänna KSLs rekommendation
2. Förlänga policy för att förebygga och behandla missbruk och beroende – Samverkan mellan kommunerna och landstingen i Stockholms län till och med den 31 december 2015
3. Likställa policyn som en överenskommelse med anledning av proposition 2012/2013:77
4. Godkänna tillägg till policyn om dopning i ärendet

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Datum 2013-01-29

Dnr SN 2013/0068-106

Till Socialnämnden

Förlängning av missbrukspolicyn samt komplettering dopning

Beslutsförslag

Socialnämnden föreslås besluta

Att godkänna KSLs rekommendation och

1. Förlänga policy för att förebygga och behandla missbruk och beroende – Samverkan mellan kommunerna och landstingen i Stockholms län till och med 31 december 2015
2. Likställa policyn som en överenskommelse med anledning av proposition 2012/2013:77
3. Godkänna tillägg till policyn om dopning i ärendet

Bakgrund

Sedan 2008 finns en policy som reglerar samverkan mellan Stockholms läns kommuner och landstinget kring arbetet med att förebygga och behandla missbruk och beroende. Policyn är antagen för en femårsperiod, fram till och med våren 2013. Syftet med det gemensamma policydokumentet är att förtydliga och beskriva parternas skilda och delade ansvar för att förebygga, tidigt upptäcka och behandla missbruk och beroende. Samverkan med Kriminalvården lyfts även fram i policyn.

Riktlinjerna och målgrupperna som betonas i policyn är fortfarande aktuella och arbete pågår i regionala och lokala samråd för att uppfylla dess intentioner. Därför föreslår KSL att Stockholms läns kommuner fattar beslut om förlängning av policyn till och med 31 dec 2015.

Med anledning av *God kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården* (prop 2012/2013:77) har tillägg i socialtjänstlagen (5 kap, 9a § SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (8b § HSL) ålagt kommuner och landsting att ha gemensamma överenskommelser i fråga om personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel. Tilläggen i SoL och HSL gäller från 1 juli 2013.

KSLs bedömer att policyn om Samverkan kan likställas en överenskommelse med komplettering av dopning som målområde.

Komplettering av dopning som målområde beskrivs i bilaga 1 KSLs rekommendation *Förlängning av missbrukspolicyn samt komplettering dopning*. KSL konstaterar att preventions- och behandlingsforskningen på området är outvecklat. Frågor om effektiva åtgärder är obesvarade. Det

Tjänsteutlåtande

finns också bristande kunskaper om hur många personer som missbrukar dopning och hur stor andel som blir beroende. Arbetet bedrivs på regionalt och nationellt plan för att utveckla kunskapen kring förebyggande och behandling av dopning. Det arbetet kommer att följas upp vid revidering av policyn 2015.

Förvaltningens slutsatser

Socialförvaltningen ställer sig bakom den förlängning av missbrukspolicyn som KSL föreslår. Förvaltningen har ett gott, pågående samarbete med landstinget i frågor som rör arbetet att förebygga och behandla missbruk och beroende. Det finns en lokal överenskommelse som reglerar detta samarbete.

Bilagor

1. KSLs rekommendation "Förlängning av missbrukspolicyn samt komplettering dopning" 2013-12-12

Anne Simmasgård
Socialchef

Maria Thomelius
Sakkunnig

För kännedom:
Socialnämnd eller motsvarande
Förvaltningschef inom socialtjänsten
eller motsvarande

Kommunstyrelserna i Stockholms Län

Förlängning av missbrukspolicyn samt komplettering dopning

KSLs rekommendation

KSLs styrelse beslutade vid sitt sammanträde 2013-12-12 att rekommendera länets kommuner att:

1. Förlänga Policy för att förebygga och behandla missbruk och beroende - Samverkan mellan kommunerna och landstinget i Stockholms län till och med 31 december 2015.
2. Likställa policyn som en överenskommelse med anledning av proposition 2012/2013:77.
3. Godkänna tillägg till policyn om dopning i ärendet.

Ärendebeskrivning

Policy för att förebygga och behandla missbruk och beroende - Samverkan mellan kommunerna och landstinget i Stockholms län är antagen av Stockholms läns landsting samt länets 26 kommuner. Policyn är antagen för en tidsperiod om fem år, fram till och med våren 2013.

De riktlinjer och målgrupper som betonas i policyn är fortfarande aktuella och arbete pågår i de lokala samråden likväl som det regionala för att uppfylla dess intentioner. KSLs förslag är att Stockholms läns kommuner fattar beslut om förlängning av policyn till och med 31 december 2015.

Med anledning av [proposition 2012/2013:77 God kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården](#) har ett nytt tillägg i socialtjänstlagen (5 kap, 9a § SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (8b § HSL) trätt i kraft 1 juli 2013. Det innebär att landstinget och kommunen ska ha

gemensamma överenskommelser i fråga om personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel.

Om det är möjligt bör organisationer som företräder dessa personer och deras närstående ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i överenskommelserna.

I propositionen framgår även att kommuner och landsting som redan etablerat ett formaliserat samarbete kring personer med missbruksproblem inte behöver träffa några överenskommelser därutöver (s.18).

Vår bedömning är att policyn kan likställas en överenskommelse med en komplettering av dopning som inte ingår som målområde i dagsläget.

Enligt policyn ska det finnas lokala samråd/samverkansforum med företrädare från landstinget, kommunen/stadsdelen och övriga aktuella samverkansparter såsom kriminalvården, psykiatrin och primärvården¹. Samrådet ska leda arbetets utveckling samt upprätta samverkansöverenskommelser för förebyggande arbete, vård och behandling i enlighet med policyns intentioner. Med anledning av detta ärende kan det vara aktuellt att se över och komplettera lokala överenskommelser.

Bakgrund

Policyn har sedan 2008 fungerat som grund för samverkan i det gemensamma arbetet. Syftet med ett gemensamt policydokument är att förtydliga och beskriva kommunernas och landstingets delvis skilda och sammanfallande ansvar för att förebygga, tidigt upptäcka och behandla missbruk och beroende. Vikten av samverkan med kriminalvården lyfts också fram.

Kommunerna och landstinget har i och med policyn enats om ett antal gemensamma förutsättningar att arbeta utifrån likväl som riktlinjer för särskilda målgrupper. Förutsättningar är gemensam värdegrund, metoder för bättre kvalitet, kunskaps- och kompetensutveckling, förebyggande arbete, tidig upptäckt av riskbruk och samverkan för smittskydd. Riktlinjerna fokuserar på vuxna samt ungdomar och unga vuxna, gravida med risk- och missbruk, barn till föräldrar med missbruk, personer med komplexa vårdbehov, personer med opiatberoende och hemlösa med missbruk.

Ett regionalt samråd för psykiatri och beroendefrågor finns kopplat till policyarbetet. Det består av chefstjänstemän från kommun, landsting, privata vårdgivare, kriminalvården och länsstyrelsen. Uppdraget är att stödja lokala nivå, genomföra regionala uppföljningar, initiera kunskaps- och kompetensutveckling och ett strukturerat brukarinflytande på länsnivå.

---

¹ I en uppföljning från 2013 identifierades 27 lokala samverkansforum/lokala samråd i länet. I samtliga ingick socialtjänsten och beroendevården. Psykiatrin ingår i flertalet och primärvården och kriminalvården i cirka hälften.

I länet finns sedan 2010 ett regionalt brukarråd, *Brükarrådet för beroendefrågor i Stockholm län*. Samarbete med brukarråd och fortsatt utveckling av inflytandefrågor är viktig på lokal och regional nivå.

Utveckling och samverkan kring dopning – komplettering till policyn

Tillägget i SoL och HSL från 1 juli 2013 innebär att landstinget och kommunen ska ha gemensamma överenskommelser som även gäller personer med missbruk av dopningsmedel.

Nedanstående text är ett förslag till komplettering till Policy för att förebygga och behandla missbruk och beroende - Samverkan mellan kommunerna och landstinget i Stockholms län.

En arbetsgrupp med representanter från kommunerna, landstinget, Länsstyrelsen, Kriminalvården och Dopingjouren² har deltagit i framtagande av skrivningen.

Kunskapsläget

Begreppet dopning används i lagtexten för Dopningslagen SFS lag (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel. Det är förbjudet att införa, sälja, inneha, framställa eller bruka anabola androgena steroider (AAS).

Hormondopning, särskilt med AAS, är i dag ett samhällsproblem. Det är vanligast förekommande bland tränande på gym, särskilt hos män i åldern 17–35 år, inte sällan med annat missbruk. De senaste åren har kunskapen om hormondopningens bakgrund och effekter ökat. De somatiska korttidseffekterna är relativt väl kartlagda, liksom för de psykiska biverkningarna. Ännu saknas dock tillförlitlig kunskap om effekterna på lång sikt. Det står dock klart att användningen kan leda till allvarliga fysiska, psykiska och sociala problem såsom allvarliga depressiva symtom och aggressivitet.

Dopningen i samhället har ökat markant parallellt med en ökad illegal import, ökad inhemsk tillverkning och ökad försäljning via internet. Ett mått på detta är tullens och polisens beslagsstatistik, som ökat mångfaldigt under den senaste 10-årsperioden.

Enligt proposition 2012/13:77 är utbudet av vård begränsat för personer med missbruk av dopningsmedel.

En metod för prevention i gymmiljö har utvecklats och visar på goda resultat i utvärderingar. I övrigt är preventions- och behandlingsforskningen inom dopningsområdet utvecklad. Många frågor om vilka åtgärder som är effektiva för att begränsa och behandla dopningsproblem är fortfarande obesvarade. Det finns också bristande kunskaper om hur många personer som missbrukar dopningspreparat och hur stor andel som blir beroende.

---

² Sedan 1993 finns en departementstödd verksamhet i samarbete med Karolinska universitetssjukhuset och Stockholms läns landsting (dopingjouren), som arbetar för att öka kunskaperna och medvetandegöra konsekvenserna av dopningsmissbruk genom information, undervisning, utveckling och forskning

Ett nationellt vårdprogram har utarbetats av Dopingjouren och behandlingsenheterna i Göteborg, Stockholm och Örebro utifrån deras erfarenhet av missbruk av anabola androgena steroider. Programmet kommer förhoppningsvis att höja kunskapsnivån inom detta fält.

Örebro läns landsting har i oktober 2013 fått regeringens uppdrag att fördjupa kunskapen om dopningsmissbruk och utveckla behandlingsformerna för personer som missbrukar dopningsmedel. Uppdraget innebär att ta fram metoder för att förebygga, upptäcka och behandla dopningsmissbruk samt att lägga fast en plattform för forskning.

Ansvar

Hälso- och sjukvården ska arbeta för att förebygga ohälsa. Vidare ska den som vänder sig till hälso- och sjukvården, när det är lämpligt, ges upplysningar om metoder för att förebygga sjukdomar eller skada. (2 c § HSL).

Enligt socialtjänstlagen, SoL, ska socialtjänsten arbeta för att förebygga och motverka missbruk av alkohol och andra beroendeframkallande medel (3 kap, 7 § SoL). Socialtjänsten ska aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk bland barn och ungdom av alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel eller beroendeframkallande medel, samt dopningsmedel. (5 kap. 1 § SoL).

I den nationella ANDT-strategin lyfts det långsiktiga målet att antalet barn och unga som börjar använda narkotika och dopningsmedel eller debuterar tidigt med alkohol eller tobak successivt ska minska. Strategin lyfter bland annat att samordnande insatser som syftar till tidig upptäckt bör förstärkas på lokal nivå och att metoder bör utvecklas för att öka kunskapen och stärka samordningen för att motverka dopningsmissbruket i samhället.

Kommunernas socialtjänst ger frivilligt stöd och insatser enligt socialtjänstlagen (SoL), lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), samt hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Socialtjänstlagen ger inte kommunerna någon rätt att använda tvång. Tvång i samband med missbruk regleras i Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) samt i Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Socialutskottet ansåg i sitt betänkande (1996/97:SoU18) inför ändringarna i socialtjänstlagen att det är angeläget att kommunerna stödjer och hjälper anhöriga till missbrukare. Det gäller både barn och andra anhöriga.

Husläkarverksamheten är förstahandsvalet av hälso- och sjukvård inom ramen för LEON-principen (Lägsta Effektiva Omhändertagande Nivå) för barn och vuxna. Vårdgivaren ska utan avgränsningar för såväl fysiska som psykiska sjukdomar inklusive missbruk och beroende, ålder eller patientgrupper svara för befolkningens behov av medicinsk behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering.

Den specialiserade beroendevården ansvarar för att medicinskt utreda och behandla personer med svår eller komplicerad problematik när det gäller alkohol-, narkotika eller läkemedelsmissbruk. Beroendevård för vuxna riktar sig till personer 18 år och äldre medan verksamheterna för barn och ungdomar riktar sig till personer upp till och med 19 år.

Den specialiserade psykiatriska vården riktar sig till personer 18 år och äldre som är i behov av psykiatrisk vård på specialistnivå. Det innefattar psykiatrisk vård som inte inryms i primärvårdens uppdrag. I uppdraget ingår att förmedla ett hälsofrämjande synsätt genom att informera, stödja och motivera patienten att ta eget ansvar för sin hälsa. Den psykiatriska vården ges enligt HSL och Lagen om Tvångsvård (LPT) i öppen- och sluten vård.

Arbetet på regional nivå

I Stockholms läns landsting är ett regionalt vårdprogram för narkotikamissbruk/beroende och doping under framtagande. I länets arbete med dopning blir det regionala vårdprogrammet en viktig kunskapskälla. Vårdprogrammet beräknas vara färdigt i januari 2013 och kan då läsas på www.psykiatristod.se.

Länsstyrelsen i Stockholm har ett samordningsuppdrag vad gäller regeringens strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings-, och tobakspolitiken (ANDT). En strategi och handlingsplan finns även regionalt för ANDT-arbetet i Stockholms län 2012-2015. Statens folkhälsoinstitut (Folkhälsomyndigheten från den 1 januari 2014) följer årligen upp det ANDT-förebyggande arbetet i kommunerna genom Länsstyrelsen. I Länsrapport 2012 uppgav sex av länets kommuner att de hade ett politiskt program som inkluderade arbete mot dopning.

Med utgångspunkt från kunskapsläget, det pågående arbetet nationellt samt i länet, bl.a. med regionalt vårdprogram och Länsstyrelsens samordningsansvar kring ANDT är inriktningen för åren 2014 och 2015 att ta vara på det arbete som pågår och vid revidering av policyn 2015 följa upp vilken utveckling som skett inom området. Frågan rapporteras i regionala samrådet och vidare till de lokala samråden.

Nya styrdokument och förändrade förutsättningar

Utöver tillägg i SoL och HSL om gemensamma överenskommelser, som redovisats ovan, framförs nedan lagändringar, nya styrdokument och verksamheter som tillkommit sedan policy antogs 2008. De berör aktuella målområden i policyn och bör beaktas men ändrar inte dokumentet i sak.

Individuell plan enligt SoL och HSL

Samordnad planering är ett viktigt verktyg i samarbetet mellan landsting och kommun. I policyn lyfts individuella planer upp som en kvalitetsindikator med skrivningen att "alla som får vård och behandling från flera huvudmän ska ha en gemensam skriftlig vårdplan som beskriver det gemensamma uppdraget"(s 28).

Sedan den 1 januari 2010 finns likalydande bestämmelser i Hälso- och Sjukvårdslagen (3 f § HSL) och Socialtjänstlagen (2 kap. 7 § SoL) om att landsting och kommun ska upprätta en individuell plan när den enskilde har behov av insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Bestämmelserna om individuell plan gäller för alla personer som landsting och kommun kommer i kontakt med där en individuell plan behövs för att

behoven av socialtjänst och hälso- och sjukvård ska tillgodoses, såväl vuxna som barn och unga.

Kvalitetsindikatorn i policyn stämmer väl överens med tillägget i SoL och HSL om individuella planer.

Under 2012 genomförde KSL och HSF en uppföljning av individuella planer i länet. I uppföljningen framkom bl.a. att det råder en begreppsförvirring kring de olika typer av planer som används *inom* och *mellan* kommun och landsting. Med anledning av ovanstående har regionala samrådet gett en arbetsgrupp, med kompetens från olika verksamhetsområden, i uppdrag att ta fram förslag till insatser på regional nivå.

Hälso- och sjukvårdens ansvar för information, råd och stöd till vissa barn under 18 år

Den 1 januari 2010 infördes bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) (HSL) och lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område (LYHS), som innebär att barns behov av information, råd och stöd särskilt ska beaktas av hälso- och sjukvården och dess personal om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med har en psykisk sjukdom eller en psykisk funktionsnedsättning, har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, är missbrukare av alkohol eller annat beroendeframkallande medel eller oväntat avlider.

ANDT strategi

I december 2010 överlämnade regeringen "En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken" (prop.2010/11:47). Propositionen pekar ut riktningen för ANDT politiken under åren 2011–2015 och antogs av riksdagen i mars 2011.

För att förverkliga inriktningen i strategin krävs insatser från många aktörer såsom statliga myndigheter, kommuner, landsting, näringsliv, idéburna organisationer och det övriga civila samhället. Länsstyrelsen ska sprida och verka för att den nationella ANDT-strategin blir verklighet i Stockholms län.

Länsstyrelsen har tillsammans med Tullverket, landstinget och polismyndigheten i Stockholms län tagit fram en regional strategi och handlingsplan för ANDT-frågorna.

En regionala samverkansgrupp för ANDT-frågor i Stockholms län finns med representanter från Polismyndigheten, Länsstyrelsen, Stockholms läns landsting, Tullverket, Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem (STAD), Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN), Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) och Stockholms stad.

Genom fokus på det förebyggande arbetet är länets ANDT strategi och inriktning ett viktigt komplement till arbetet med missbrukspolicyn.

Kriminalvård och beroendevård i samverkan

Integrerat team för opiatberoende kriminalvårdsklienter (ITOK) är ett samarbete mellan Beroendecentrum Stockholm och Kriminalvården. ITOK

startade som ett projekt men är sedan 2009 en permanentad verksamhet. Målgruppen har utökats till intagna med neuropsykiatriska funktionshinder och missbruk. Utredning av det neuropsykiatriska funktionshindret görs av landstinget när klienten är intagen på anstalt. Därefter sker en samordnad vårdplanering. Kontraktsvård i samverkan (KIS) är sedan 2007 en del av ITOK.

Det har utvecklats särskilda samverkansformer mellan kriminalvården och den medicinska beroendevården för följande områden:

- Kontraktsvård vid grovt rattfylleri.
- Samverkan kring våld i nära relation genom den särskilda mottagningen Stadshagsmottagningen.
- Samverkan för att få till stånd en samordnad individuell plan genom att patienten genomgår en beroendeutredning.

Ett viktigt framtida utvecklingsområde för kriminalvården är samverkan kring grovt kriminella med missbruksproblem.

Sprututbyte

Stockholms läns landsting har öppnat en mottagning för sprututbyte på Kungsholmen. Verksamheten riktar sig till personer i Stockholms län som är 20 år eller äldre och är en del i en samlad strategi för att minska smittspridning bland personer i länet som injicerar narkotika. Syftet är också att på sikt få dem att ta steget till att sluta med sitt missbruk.

Barn- och föräldraperspektiv i missbruks- och beroendevården

En av riktlinjerna i policyn berör barn till föräldrar med missbruk. Arbete med barn och föräldraperspektivet i missbruks- och beroendevården har förstärkts under 2012-2014 genom en statlig riktad satsning.

En nationell kartläggning genomfördes hösten 2012 för att få kunskap om föräldrar i missbruks- och beroendevården och deras barn, vad de får för stöd, vilket stöd föräldrarna får i föräldrarollen och deras behov av insatser. I länets arbete ingår bl. a. att utifrån resultatet från kartläggningen analysera utvecklingsområden i länet samt erbjuda personal stöd med anledning av detta. Under 2014 kommer bl.a. beroendevården, socialtjänsten och kriminalvården i Stockholms län att erbjudas möjlighet att utbilda utbildare i metoden Föra barnen på tal.

Revidering av nationella riktlinjer för missbruks och beroendevården

Policyn har utarbetats med utgångspunkt i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruk- och beroendevården (2007). Nya behandlingsmetoder har introducerats och nya metoder för upptäckt och prevention har tillkommit i vården och omsorgen. En preliminär version av de reviderade riktlinjerna beräknas vara klar våren 2014. I det regionala och lokala arbetet med att uppnå policyns intentioner är det betydelsefullt att följa den reviderade versionen av de nationella riktlinjerna.

Dialog och förankring

Skrivningen kring dopning (s 3-5) har tagits fram av en arbetsgrupp ledd av KSL och HSF med representanter från kommunerna, landstinget, Länsstyrelsen, Kriminalvården och Dopingjouren³.

Ärendet i sin helhet har varit på remiss och godkänts i regionalt samråd för psykiatri och beroendefrågor den 14/11-2013.

KSLs Sociala välfärdsberedning godkände förslagen den 22 november.

Landstingsfullmäktige fattade den 22 oktober 2013 beslut om förlängning till och med den 31 december 2015.

Ärendegång

Efter beslut i styrelsen den 12 december 2013 skickas rekommendation om förlängning av policyn till länets kommuner för svar senast den 30 april 2014.

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i KSLs styrelse. KSL överlåter till kommunen att fatta beslut enligt gällande delegationsordning.

Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att mejla in protokollsutdrag eller annan beslutshandling. Protokollsutdrag med beslut om antagande av överenskommelse är att likställas med undertecknande.

KSL önskar få kommunernas ställningstaganden senast den 30 april 2014 med e-post till registrator@ksl.se

alternativt till

Kommunförbundet Stockholms Län
Box 38145
100 64 STOCKHOLM

Frågor och information

Frågor med anledning av detta besvaras av:
Emma Fredriksson, telefon 073-917 94 38, e-post emma.fredriksson@ksl.se.

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Erik Langby
Ordförande

Madeleine Sjöstrand
Förbundsdirektör

³ Sedan 1993 finns en departementstödd verksamhet i samarbete med Karolinska universitetssjukhuset och Stockholms läns landsting (dopingjouren), som arbetar för att öka kunskaperna och medvetandegöra konsekvenserna av dopningsmissbruk genom information, undervisning, utveckling och forskning

10.

Medborgarförslag Socialnämnden

Beslutsförslag:

Socialnämndens beslut

1. Notera informationen gällande medborgarförslag nr 3/2013 och nr 4/2013 till protokollet.
2. Medge förslagsställaren av medborgarförslag nr 4/2013 att närvara när Socialnämnden slutbehandlar ärendet och delta i överläggningen men inte i beslutet.
3. Medge förslagsställaren att presentera sitt förslag under högst 5 minuter.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Datum 2014-02-11

Dnr SN 2013/0065-101

Till Socialnämnden

Medborgarförslag Socialnämnden

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

1. Notera informationen gällande medborgarförslag nr 3/2013 och nr 4/2013 till protokollet.
2. Medge förslagsställaren av medborgarförslag nr 4/2013 att närvara när Socialnämnden slutbehandlar ärendet och delta i överläggningen men inte i beslutet.
3. Medge förslagsställaren att presentera sitt förslag under högst 5 minuter.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade att införa medborgarförslag med start den 23 september 2013. Enligt Kommunfullmäktiges bedömning berör två medborgarförslag som inkom den 3 oktober 2013 Socialnämndens ansvarsområde. Båda förslagen har inlämnats av en förslagsställare.

I medborgarförslag nr 3/2013 föreslås att fadderfamiljer utses för introduktion av nyanlända familjer samt att fadderfamiljen erhåller arvode för detta. Medborgarförslaget i fråga har remitterats till Socialnämnden i samråd med Integrationsrådet och slutgiltigt beslut fattas av Kommunfullmäktige.

I medborgarförslag nr 4/2013 föreslås att föräldrar med barn/tonåringar i behov av hjälp ska få hjälp inom 12 timmar. Medborgarförslaget i fråga har remitterats till Socialnämnden för slutgiltigt beslut enligt delegation från Kommunfullmäktige. Socialnämnden har fatta beslut om förslagsställarens närvarorätt vid nämndens slutbehandling av medborgarförslag nr 4/2013.

Tidigare beredning

- Kommunfullmäktige, 2013-11-11, KF § 8:7/2013

Bilagor

1. ”Medborgarförslag nr 3/2013 – Fadderfamilj och Medborgarförslag nr 4/2013 – Stöd till föräldrar med barn/tonåringar i behov av hjälp”, 2013-10-22.

Anne Simmasgård
Förvaltningschef

Maria Thomelius
Sakkunnig IFO

Expedieras

Akt

Beslutsförslag

Kommunfullmäktiges presidium

Till Kommunfullmäktige

Datum 2013-10-22

Dnr. KS 2013/331-100

Medborgarförslag nr 3/2013 – Fadderfamilj

Sammanfattning

I ett medborgarförslag inkommet till kommunen den 3 oktober 2013 föreslås att fadderfamiljer utses för introduktion av *nyanlända familjer samt att fadderfamiljen erhåller ett arvode för detta.

Beslutsförslag

Kommunfullmäktiges presidium föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Medborgarförslag nr 3/2013 godkänns.
2. Medborgarförslaget remitteras till Socialnämnden som på delegation från Kommunfullmäktige och efter hörande av Integrationsrådet behandlar och fattar slutgiltigt beslut med anledning av medborgarförslaget.

Motivering

Medborgarförslaget bedöms falla inom det kommunala kompetensområdet. Medborgarförslaget berör Socialnämndens ansvarsområde. Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter avseende flyktingmottagning.

Bilaga

Medborgarförslag nr 3/2013

Ingela Gardner Sundström

Kommunfullmäktiges ordförande

*att det är nyanlända familjer som avses får anses framgå av förslaget, trots att förslagsställaren inte uttryckligen anger detta.

nr 3/2013

2

K6 2013/331-100(2)✓

Till varje familj vi tar emot tror jag det skulle vara fint om det fanns en fadderfamilj (svensk) som introducerar dem i samhället och socialt. Var tänkt att svenska familjen skulle få ett arvode för detta — väl investerade pengar!

Beslutsförslag

Kommunfullmäktiges presidium

Datum 2013-10-22

Dnr. KS 2013/332-100

Till Kommunfullmäktige

Medborgarförslag nr 4/2013 – Stöd till föräldrar med barn/tonåringar i behov av hjälp.

Sammanfattning

I ett medborgarförslag inkommet till kommunen den 3 oktober 2013 föreslås att föräldrar med barn/tonåringar i behov av hjälp ska få hjälp inom 12 timmar.

Beslutsförslag

Kommunfullmäktiges presidium föreslår Kommunfullmäktige besluta

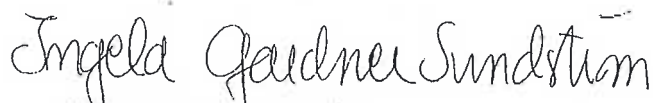
1. Medborgarförslag nr 4/2013 godkänns.
2. Medborgarförslaget remitteras till Socialnämnden som på delegation från Kommunfullmäktige behandlar och fattar slutgiltigt beslut med anledning av medborgarförslaget.

Motivering

Medborgarförslaget bedöms falla inom det kommunala kompetensområdet. Medborgarförslaget berör Socialnämndens ansvarsområde. Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstlagen (SoL).

Bilaga

Medborgarförslag nr 4/2013

Ingela Gardner Sundström

Kommunfullmäktiges ordförande

3

KS 2013/332-100(1) "

nr 4/2013 Föräldrar med barn/tonåringar som det håller på att gå snett för måste kunna få hjälp inom 12 timmar. Det går så fort att de "gräver ner" sig i elände. Nu får man vänta 1 1/2 år ibland - då är de kanske längre själva och totalförgiftade.

4

nr 4/2013 Satsa pengar på barn som fortfarande är oförstörda ger fel signaler när det bara satsas på dem som misskött sig.